

juli - augustus 2013

SamenKerk ⁶

Uitgave van het Bisdom Haarlem - Amsterdam

God roept een mens
op weg te gaan...

pagina 6

"We bidden
voor Europa"

pagina 24

Op weg...



In dit nummer

Het gezicht van de Blauwe Zusters	4
God roept een mens op weg te gaan	6
In de hemel	8
Een ranke kathedraal tussen Maas en Roer	10
Uitagenda	12
Van Onderop	16
Uitagenda	18
'n Beetje Crypto	18
Over hemel en aarde	19
Catechese	20
Vermeldenswaard	22
Retraites bij O.L.V. ter Nood	23
Wereldwijd	24
Vakantiepuzzel	26
Jongerenpagina's	28
Dag van de Caritas	30
Wereldjongerendagen	32
Priesterwijding	34
Onbekende geschiedenis	35
Vermeldenswaard	36
Geboekt	37
Vermeldenswaard	38
Personalia	39
De gestolen bron van Arsacal	40

Colofon

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 6 jaargang nr. 38

Verantwoordelijke redactie:
Margot de Zeeuw,
Wim Peeters, hoofdredacteur

Redactieadres:
Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60
Faxnummer: (023) 511 26 59
Giro 43509
E-mail: pvermeer@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Internet: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Medewerkers:
Marcel Poorthuis (Parels uit de Schattengrot)
Hein-Jan van Ogtrop (Kerkengek)
Floor Twisk (Onbekende Geschiedenis)
Stefan en Lisette van Aken (Huwelijk en Gezin)
Eleonora Hoekstra-Ros (Van Onderop)

Evert Veldman (Wereldwijd)
Mirjam Spruit - Borst (Catechese)
Berry Klaassens
Marieke Waterlander
Marius van der Knaap (Jongerenpagina's)

Abonnementsprijs:
€ 30,00 per jaar; buitenland: € 36,00 per jaar
Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:
Borgerpark Media
Postbus 8027
6060 AA Posterholt
Telefoon: (0475) 711 362
E-mail: info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Vormgeving/technische realisatie:
Novente vormgevers, Lunteren

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

Op weg...

Het wil nog niet erg 'zomer', helaas... Met de vakanties voor de deur, is dat voor velen een teleurstelling en reden om de zon te zoeken in het zonnige zuiden. Berry Klaassens laat ons echter in een uitgebreide Uitagenda zien dat er in ons eigen bisdom ook veel te beleven is, zon of geen zon! Natuurlijk de bekende Kaasmarkt, maar er is ook een leuke tentoonstelling in de Nieuwe Kerk in Amsterdam, de Zaanse Schans heeft gezellige folkloredagen en in Tuitjehorn vindt u een veelzijdig park: het is dierentuin, boerderij, museum én speeltuin. Prima bestemming voor een dagje uit met de (klein)kinderen dus! Voor de wandelaars onder u vonden we twee mooie wandelingen rondom Heiloo en Egmond en voor de bezinning kunt u bijvoorbeeld naar de Bijbelse Tuin in Hoofddorp.

Verder geeft Margot de Zeeuw u een aantal tips voor de vakantieboekentas en diept Eric Fennis het thema 'vakantie' uit. Hij vindt de vakantieperiode een goede gelegenheid om meer rust en bezinning te vinden. Juist omdat je 'weg' bent en vrij van de dagelijkse beslommingen, vind je tijdens de vakantie gemakkelijker 'de stilte van je hart' en plekken waar je tot gebed en bezinning kunt komen.

Redactie en medewerkers van Samen Kerk wensen u prachtige zomermaanden toe! <

Redactie Samen Kerk

Bij de voorplaat:
St. Adelbertus op de Adelbertusakker in Egmond. Het beeld is gesneden uit een oude iep die op de akker heeft gestaan door kunstenaar Jos Apeldoorn.





Catechese bij de Kruisberg.

Het gezicht van de Blauwe Zusters

Dit jaar vieren de bekende 'Blauwe Zusters' hun 25-jarig jubileum als congregatie. Laura Compier sprak voor Samen Kerk met Moeder Maria Iuxta Crucem over haar zoektocht naar het geloof, haar toetreden tot de congregatie en het uitdragen van je geloof.

Maria Iuxta Crucem is geboren en getogen in Apeldoorn. Sinds 2008 maakt zij deel uit van de congregatie Dienaressen van de Heer en de Maagd van Matará - in Nederland beter bekend als de 'Blauwe Zusters'. Een klein rekensommetje leert dat ze vrij laat is ingetreden: toen ze 35 was.

Moeder Crucem had al een hele zoektocht achter de rug voordat ze intrad bij de congregatie. Hoewel het katholieke gezin waaruit ze kwam niet praktiserend was, is ze toen ze ongeveer 15 jaar oud was zelf tot bekeerling gekomen na een intense Godservaring. Moeder Crucem schrijft deze ervaring altijd dankbaar toe aan Sint Paulus: ze is geboren op 25 januari, de dag dat de Kerk zijn bekeerling gedenkt. Veel mensen vragen zich natuurlijk af hoe dat dan ging. Moeder Crucem: "Ik kan het niet uitleggen. Het enige dat ik weet, is dat ik van het ene op het andere moment in God geloofde en Hem met heel

mijn hart wilde liefhebben." Ze ging theologie studeren, maar had niet het gevoel dat dat haar dichterbij God bracht. "Bijna integendeel. Ik ben toen af en toe ver van God en de Kerk afgedwaald. Toch liet hij me niet los. Het was alsof ik aan het elastiek zat: ik kon ver weg lopen, maar bleef verbonden met de Heer - en toen het moment, Zijn moment, daar was, sprong ik met grote kracht weer terug in het hart van de Kerk".

Thuiskomen

In de tussentijd vroeg zij zich nog steeds af wat ze wilde met haar leven. Tot het moment dat ze tijdens een retraite in Heiloo kennismakte met de Blauwe Zusters. Een zuster kwam vertellen over de congregatie. "Letterlijk alles wat ze zei, was wat ik altijd gezocht had! Ik voelde me alsof ik thuiskwam." Toen ze op een zonnige namiddag in de herfst van 2007 bij de Zusters wegreed, zag ze het opeens glashelder: ik treed in.

Zo bevond Iuxta Crucem zich in 2008 als novice in Italië. Wie intreedt, weet dat ze haar naam zal gaan veranderen. Alle zusters heten Maria en mogen daar achteraan zelf een naam voorstellen. Ze stelde Maria Iuxta Crucem voor: Maria aan de voet van het kruis. En deze naam heeft ze gekregen. "Het is een programma voor me: naast Maria bij de gekruisigde Jezus staan. Niet weglopen."

Missie

Sinds vorig jaar april is Moeder Iuxta Crucem in Heiloo. Ze had nooit gedacht zo snel naar Nederland terug te gaan, maar is blij en dankbaar missionaris in eigen land te zijn. Er is veel werk te doen. "Nederlanders zijn heel goede en vrijgevege mensen, maar het ontbreekt ze vaak aan een bovennatuurlijke visie op het leven. Daar willen we iets aan doen. Hen wijzen op een geluk dat blijvend is. Als mensen toch eens zouden beseffen hoeveel God van het houdt! Veel mensen weten niet meer wie God is en wie zij zelf zijn. Dat willen we op onze bescheiden wijze wat veranderen, door catechese met name en het werken met kinderen en jongeren."

De congregatie is 25 jaar geleden begonnen in Argentinië, gesticht door de priester Carlos Buela. Een congregatie begin je niet zomaar: er wordt vanuit de Kerk goed gekeken en getoetst of dit iets van God is, of de Heilige Geest een stichter inspireert. Een belangrijk moment was daarom de eerste officiële goedkeuring door de toenmalige bisschop van Velletri-Segni in Italië. Daarmee werd officieel gezegd: Dit komt van God. "Je kunt je voorstellen dat we daarom altijd heel goed bevriend zijn gebleven met deze uitzonderlijke bisschop, Mgr. Erba. Hij is nog steeds als een vader voor ons." De zusters worden ook geïnspireerd en gesterkt door de zalige Johannes Paulus II. "Wij zijn onder zijn pontificaat geboren en onze regels staan vol met citaten van hem. Ons charisma, "de evangelisatie van de cultuur", lag ook hem zeer na aan het hart."

Tegenwoordig...

"Deze tijd vraagt om religieuzen die hun geloof weten uit te leggen en uit te stralen. Wij getuigen in eerste instantie met ons leven, onze daden, en op de tweede plaats met onze woorden. Tegenwoordig zijn mensen kritisch en willen antwoorden op alle levensvragen. Dat is ook goed, als er maar wel echt openheid is voor de waarheid. Het geloof gaat niet tegen ons verstand in, het gaat er wel boven. We hopen uit te stralen dat God liefde is, en dat het richten van ons leven op Hem ons het grootst mogelijk geluk brengt."

Maar zijn er nog wel nieuwe roepingen in deze tijd? "Geloof niet dat er geen roepingen zijn. Ze zijn er, ook in Nederland. Misschien niet zo talrijk als vroeger, maar ze zijn er. Reken maar uit: als wij in 25 jaar kunnen groeien van nul zusters tot meer dan duizend. Elke roeping is ook een wonder van God. Ik zou nooit zelf op het idee gekomen zijn een sluier op mijn hoofd te doen en afstand te doen van mijn eigen wil, nooit. Een medezuster van mij stond een keer bij een van onze kapellen hier in Heiloo de mensen te ontvangen. Eén dame kwam dichterbij, keek haar onderzoekend aan en zei: 'Bent u niet uitgestorven?' De zuster kneep eens in haar eigen arm en zei: 'Nee, ik geloof het toch niet...'" <

Interview: Laura Compier - de Block



Communitieit Heiloo, Zuster Maria Madre Santa en Zuster Maria Iuxta Crucem.



Orgelspel in de kloosterkapel.

Wilt u meer weten over de Blauwe Zusters en hun werk? Kijk dan eens op de volgende websites:

- >> www.ssvmne.org/joomla/index.php/nl/
- >> www.op-missie.com/
- >> www.onzelievevrouwternood.nl

God roept een mens op weg te gaan...

U kent ze misschien ook wel; mensen die tijdens hun vakantie het liefst met alleen een rugzakje eropuit trekken. 'We zien wel waar we uitkomen', hoor je ze zeggen. Ze nemen bijna niets mee, bespreken geen slaapplekken en weten vaak ook niet wat hun einddoel zal zijn, daarmee de thuisblijvers in een zekere mate van spanning achterlatend.

Ik zou dat niet kunnen. Ik probeer mijn koffer altijd met een minimum te vullen, maar ik moet er wel op gaan zitten om 'm dicht te krijgen. En dan vandaag niet weten waar je morgen slaapt; ik zou geen oog meer dichtdoen.

Maar ze zijn er: mensen die onherbergzame gebieden verkennen, die weken in de woestijn dwalen, slapen onder de sterrenhemel en eten wat het land voortbrengt. Zij kennen de ervaring van echt op elkaar aangewezen zijn, van vindingrijk worden, omdat ze veel van het normale dagelijkse leven moeten missen. Ze merken dat ze zelfs in staat zijn zónder dat gewone van alledag te kunnen leven. Die mensen leven meer bij de dag en bij het uur; in het besef dat ieder moment weer een ander moment kan worden. Ze raken erop ingesteld dat ze afhankelijk zijn van wat er op hun weg komt.

Avontuur

Zo'n sfeer wordt nog wel eens weergegeven in avontuurlijke boeken, die ik dan weer graag lees op het beschutte balkon van mijn hotel. Het geeft ook de sfeer weer van het evangelie over de roeping van de leerlingen die we regelmatig in deze periode van het jaar lezen, maar wel met dit verschil dat het bij hen niet om een vakantieavontuur gaat. Jezus roept de twaalf bijeen en zal hen twee aan twee uitzenden. Zij zullen zich geen luxe kunnen permitteren en komen ook niet om de schoonheid van het land te bewonderen. Zij gaan eropuit om mensen tot ommekeer op te roepen en zieken te genezen. En ze zouden merken dat ze lang niet overal welkom zijn. Toch krijgen ze de opdracht eropuit te

trekken en te getuigen van hun geloof. Ze moeten daarvoor alles achterlaten, vrij en ongebonden zijn en van niemand afhankelijk, behalve van Degene die hen zendt. Nu zou je kunnen zeggen dat die leerlingen, in al hun eenvoud, toch al niet zo gehecht waren aan huis en haard, maar zo simpel ligt het niet. De weinige zekerheden die zij in hun bestaan hadden opgebouwd, moesten zij opgeven voor een onzeker bestaan.

Waar wij, wat onze vakantie betreft, de vrije keuze hebben tussen een hotel aan de kust of een hutje in de woestijn, daar hebben we, wat onze christelijke opdracht betreft, geen keuze. Want wat voor de leerlingen geldt, dat geldt ook voor ons. De radicale invulling zal anders zijn, omdat u en ik niet in staat zijn ons huis voorgoed achter ons te sluiten en dierbaren in onzekerheid te laten. Voor ons die volgelingen van Jezus willen zijn, houdt de roeping van de leerlingen meer een les in, waarvan ik zo maar drie punten onder uw aandacht breng.

Ten eerste zal het in ons leven om prioriteiten gaan, om levenskeuzes. Gaat het ons om onze carrière, of gaat het ons om ons gezin? Gaat het ons om eigen roem of om dienstbaarheid aan de ander? Gaat het ons om dienstverlening uit winstbejag of om concrete hulp 'om niet'? Wie deze keuzes als gelovige wil maken, beslist niet enkel vanuit een persoonlijke voorkeur, maar staat onder het oordeel van God, zijn opdrachtgever. Omdat wij ons daarvan bewust willen zijn, komen wij in onze kerken samen om te bidden om een geest van wijsheid en inzicht; dat wij als gelovige mensen mogen

kiezen wat God het meest behaagt, ook ten koste van eigen verlangens.

Mildheid

Ten tweede: het feit dat de opdracht komt van God, betekent dat zij, hoe serieus we de opdracht ook moeten nemen, altijd een gedeelde opdracht is. We zijn met velen om aan die opdracht te werken. Daardoor weten we ook dat het falen in de opdracht een onvermijdelijk deel is van ieder mensenleven. Door ons hiervan bewust te zijn, zijn we ook in staat eerbied en waardering te hebben voor de mens naast ons, wiens taak in het grote geheel minstens zo belangrijk is als het uwe en de mijne. Wie leeft vanuit dat gelovig inzicht wordt mild.

En milde mensen zijn een zegen voor onze omgeving. Ook daarvoor komen

wij in onze kerken samen; om te bidden dat wij mogen leven in een geest van mildheid en wederzijds respect.

Ten slotte: de opdracht van Jezus is er een die moet worden vervuld in een wereld die weerstand biedt. En die wereld is niet anders dan in de tijd van Jezus en zijn leerlingen.

Het materiële bindt ons, de maatschappelijke of culturele realiteit is vaak ondoorzichtig, de medemens soms moeilijk om mee te leven, en maar al te vaak weten we ons geen raad met onszelf. Toch is het in de volgehouden worsteling met deze werkelijkheid dat wij onze opdracht vervullen en worden wie we worden moeten. Ook daarom komen wij in de kerken samen: om te bidden om een geest van sterkte en volharding.

Om vrij en ongebonden onze christelijke opdracht te kunnen vervullen, zal ieder van ons in de stilte van zijn hart moeten bidden om inzicht en kracht. En weet u waar die stilte onder andere te vinden is? Juist op die plekken waar we ons tijdens de vakantie zo vrij en ongebonden voelen. Dat zijn bij uitstek plekken waar je tot gebed en bezinning komt; de pelgrim die op bedevaart gaat, de vakantiegevoelers die eropuit gaan in den vreemde, de thuisblijvers in de rust van hun eigen omgeving. Maak er tijd voor vrij, want je hart spreekt dan vanzelf, en je wordt er een ander mens door. <

Eric Fennis

In de hemel

In dit "Jaar van het geloof" overwegen we het laatste artikel van de geloofsbelijdenis: "Ik geloof in de verrijzenis van het lichaam en het eeuwig leven.....".

We gaan dood...

Er is één harde werkelijkheid die voor ieder van ons geldt: we gaan dood. Totaal verschillend daarentegen is hoe mensen dit beleven: als het onherroepelijk einde of als een poort naar een nieuw en beter leven. Uiteindelijk maakt dat het verschil; niet alleen van het sterven en de dood, maar ook van alles wat daarvoor komt. Alles wat je doet en beleeft, staat in een ander perspectief.

Is er ooit iemand teruggekomen?

Ik heb diverse mensen ontmoet die een bijna-dood-ervaring hebben gehad. Hun verhalen leken vaak sterk op elkaar: ze zagen een licht, ervoeren een warmte, een thuiskomen, een geborgenheid en meestal vonden ze het moeilijk om die ervaring te moeten verlaten en het aardse leven weer op te pakken. Meestal noemden ze één groot voordeel van hun ervaring: "Ik ben niet meer bang voor de dood".

Ook heb ik mensen ontmoet die na de dood van een geliefd iemand nog iets van een teken kregen dat het goed was met die persoon. Een niet-gelovige vader zag de dag na de begrafenis van zijn zoontje dit kind voor zich in een hoek van de kamer. Het jochie keek tevreden, gelukkig en het lukte die vader niet om nog langer ongelovig te blijven, nu hij dit had meegemaakt. Hij was er zeer door getroost.

Mensen zeggen regelmatig dat ik niet kan weten dat er een hemel bestaat omdat er nog nooit iemand is teruggekomen. Ik antwoord dan dat dit zeer betrekkelijk is: veel mensen hebben een ervaring opgedaan van het eeuwig leven, van de hemel, al vinden ze het vaak een te kwetsbaar thema om er zomaar over te spreken. Toch is dit misschien wel het belangrijkste punt van ons geloof! De apostel Paulus schrijft het al: "Als er geen opstanding van de doden bestaat, is ook Christus niet verrezen. En als Christus niet verrezen is, is uw geloof zonder inhoud" (1 Kor. 15, 13-14).

Hemel, hel en vagevuur...

We moeten het eeuwig leven niet te veel in onze aardse categorieën van tijd en ruimte zien. De hemel is geen grote feestzaal waar we aan lange tafels zitten om met gouden lepels van gouden borden te eten, maar het is bij Christus zijn, God zien, zoals Hij is, van aangezicht tot aangezicht (1Jo. 3,2; 1Kor. 13,12; Apc. 22,4). Het gaat eigenlijk ieder menselijk voorstellingsvermogen te boven: we weten alleen dat daar voor kwaad en zonde, lijden en dood geen plaats meer is

en dat alles zuiver en mooi is. Dat betekent echter niet dat je "dus" naar de hel gaat als je bij je dood nog een onvolmaakte mens bent met gevoelens van jaloezie, haat, verkeerde lust, hebzucht en ga zo maar door. Gods liefde zal ons zuiveren en louteren, wij hoeven die liefde alleen maar van harte te willen ontvangen. Die loutering is wat wij wel "het vagevuur" noemen, maar wat in het Latijn "purgatorium" (zuivering) heet. Ook dat is niet zozeer een plaats als wel een proces waarin wij de overleden kunnen bijstaan door ons gebed voor hen en doordat wij de Mis voor hen opdragen.

Loop met vertrouwen...

De bijbel spreekt nog van de verrijzenis van het lichaam aan het einde der tijden. We belijden dat telkens weer opnieuw in de geloofsbelijdenis, maar het blijft een moeilijk punt. Hoe kan het dat ieder mens weer een lichaam krijgt? Wordt het niet te vol in de hemel? En je lichaam is aan het einde der tijden toch allang tot stof vergaan? Maar we moeten niet te menselijk, te "aards" denken. Het gaat om een verheerlijkt lichaam, een geestelijk lichaam, zegt de Schrift (Fil. 3,21; 1 Kor. 15,44) en dit gaat ons begrip te boven. We lezen in het Evangelie dat Christus met een verheerlijkt lichaam verrezen is en zo verschijnt aan de apostelen, die Hem mogen aanraken en Hem zien eten. Maar uiteindelijk is de verrijzenis van het lichaam een groot en ondoorgrondelijk mysterie. Ik geloof dat het de kerkvader Augustinus was die ooit een kind de opdracht gaf de zee met een emmertje in een kuiltje op het strand te doen. Toen het kind begon te klagen dat dit echt niet mogelijk was, antwoordde de kerkvader dat het net zo min mogelijk was de grootheid van God te doorgronden. Maar je zou ons ook kunnen vergelijken met een heel klein kind dat nog maar net een beetje kan lopen aan de hand van zijn vader. Het kind begrijpt (nog) niet wat die vader zegt, bedoelt en doet. Dat kind is klein en beperkt, maar het moet aan de hand van die vader leren lopen met vertrouwen.... Dat geldt eigenlijk ook wel voor ieder van ons: loop met vertrouwen aan de hand van je hemelse Vader. Hij brengt je weer thuis.

Ook al kunnen we veel nog niet begrijpen, toch gaat af en toe de hemel al een beetje voor ons open, hier op aarde al: soms krijg je een knipoog van de hemel...

+J. Hendriks, hulpbisschop
bisdom Haarlem-Amsterdam



Een ranke kathedraal tussen Maas en Roer

De kathedraal rond 1900.



De bedoeling van deze serie artikelen is aandacht te besteden aan de kerkelijke architectuur in ons eigen bisdom. Maar ook kijken we buiten onze grenzen. In onze serie over Nederlandse kathedraal (Den Bosch, Breda, Utrecht) gaan we nu op bezoek in Roermond. De St. Christoffelkathedraal staat er weer mooi bij na de grondige renovatie en restauratie die in 2005 werd voltooid. 25 juli is het patroonsfeest. Het bezoeken waard in de komende vakantie.

Limburg is een apart gedeelte van Nederland Met een heel eigen, oude geschiedenis. St. Servatius, die heette nog verre familie van Jesus zelf te zijn, had als bisschop van Tongeren toch een voorliefde voor Maastricht, waar hij wilde sterven. Dat gebeurde in 384. Hij werd daar ook begraven. Vrome kapittelheren bedienden in de eeuwen die volgden de Sint Servaas en de Onze Lieve Vrouwekerk. Heel opvallend is de explosie van beeldhouwkunst in Maastricht halverwege de 12e eeuw. De proost van het kapittel van de Sint Servaas had grote invloed op de machtspolitiek van de koningen en keizers van het heilige Roomse Rijk (zie Samen Kerk december 2003).

Roermond als kloosterstad

Roermond, dat vroeger tot Gelre behoorde, heeft een wat minder flamboyante geschiedenis. Misschien is dat te danken aan de brave nonnen van de Cisterciënzerabdij, die reeds in 1218 werd gesticht door graaf Gerard van Gelre ter wille van zijn moeder Richardis, die de eerste abdis was. Roermond werd kort daarna, in 1233, tot stad verheven. De graaf had inmiddels zijn bezittingen overgedragen aan het genoemde nonnenklooster. De kerk (de huidige Munsterkerk) was nog niet af; daarom werden nog in 1244 en 1258 aflaten uitgegeven om de verdere bouw van de kerk mogelijk te maken. Onder de koepellantaarn kijken graaf Gerard van Gelre (†1229) en zijn vrouw Margaretha van Brabant (†1231) tevreden toe.

De kerk raakte wat in verval en werd door de Roermondse toparchitect Pierre Cuypers grondig aangepakt. De barokke helmen die de torenstompen bekroonden, werden gesloopt en door rijzige, neo-romaanse torens vervangen. Thans is deze Munsterkerk de parochiekerk van Roermond.

Roermond was dus meer een kloosterstad dan een bisschopsstad. Het bisdom Roermond werd pas opgericht in 1559; het werd opgeheven in 1801 en in 1853 opnieuw ingesteld. Eerst werd de collegiale kerk van de H. Geest tot kathedraal verheven, maar in 1661 verhuisde men naar de St. Christoffelkerk. Het bisdom Roermond functioneerde tot 1801. In 1853 trok de katholieke bevolking weer naar de St. Christoffelkerk. De vroegere kathedraal, de collegiale kerk van de H. Geest, was in 1821 gesloopt.

Christoffelkathedraal anders bekeken

Met de bouw van de huidige Kathedraal van St. Christoffel werd in 1410 begonnen. Het was in eerste instantie een gewone parochiekerk die een oudere kerk moest vervangen, die op een geslachte heuvel even buiten de stadsmuur had gelegen. Aanvankelijk had de kerk de vorm van een basiliek met ingebouwde toren, ver uitspringende driezijdig gesloten dwarspanden, een eveneens driezijdig gesloten koor en lage kapellen in de hoeken tussen dwarschip en koor. Bij vergrotingen in de loop van de 15^e en 16^e eeuw werd het oorspronkelijke karakter

gewijzigd. In plaats van de korte en lage kapellen tussen koor en dwarspanden verrezen twee zij-koren, ongeveer even lang als het hoofdkoor: aan de noordzijde het Sacramentskoor (waar nu een hoge en fraaie tabernakeltoren staat) en een plat, gesloten Onze Lieve Vrouwekoor aan de zuidkant. Allemaal heel aardig, maar het mooie effect van de oude plattegrond in de vorm van een Grieks kruis (vgl. de Liebfrauenkirche in Trier) ging hierdoor verloren.

Is de kerk sinds het eind van de 16^e eeuw wat rommelig geworden, de geschiedenis van de toren is nog veel dramatischer. De romp van de slanke toren, die zonder steunberen omhoog gaat, eindigde met een korte klokkenverdieping met barokke hoektorentjes, bekroond met een barokke spits uit 1663. Deze laatste verbrandde met de kerkdaken in 1892 en werd vervangen door een iele neogotische spits, waarvan de bovenste helft omstreeks 1920 door een storm werd vernield. Op oude foto's toont de toren zich daardoor in vele gedaantes. Tot overmaat van ramp werd de toren in de Tweede Wereldoorlog totaal verwoest. De torenromp is na de oorlog in gewijzigde vorm hersteld en de toren kreeg een geheel nieuwe bekroning. Langzamerhand is men wel aan dat nieuwe uiterlijk gewend. De toren doet een beetje denken aan de toren boven het Sacramentsaltaar binnen.

Bijzonder interieur

De plattegrond van de kerk is wat bijzonder; ik noemde het al. Merkwaardig is dat men bij het optrekken van de hoge zij-koren de scheibogen naar de vroeger

aanwezige lagere zij-koren heeft laten zitten. Daardoor is het oorspronkelijke effect toch een beetje behouden. De zuilen zijn uit verschillende materialen samengesteld, wat een leuke afwisseling biedt. Het mooie stergewelf boven de kruising uit de 16^e eeuw stortte in 1821 in. Vooral het noorder-transept ernstig werd getroffen in de oorlog. Kortom: deze kerk heeft een onrustige geschiedenis achter zich. Na het herstelwerk na de oorlog heeft opnieuw, aan het begin van de 21^e eeuw, een grondige restauratie plaatsgevonden. Hierdoor maakt de kerk nu een wat ordelijker indruk dan tevoren.

Opvallend is het oude Sacramentshuis in het noorderkoor uit 1593. Het koor heeft 16^e-eeuwse banken met gesneden wangen. Imponerend is de rijk gesneden preekstoel uit de eerste helft van de 18^e eeuw met levensgrote figuren (o.a. Johannes de Capistrano), afkomstig uit de Minderbroederskerk. Er zijn mooie schilderstukken in de kerk te vinden: een 16^e-eeuwse kruisafneming in de trant van Jan van Scorel (zoals ook in de Haarlemse Plebanie te vinden is). Verder een kop (klinkt oneerbiedig) van de gekruisigde Christus door P.P. Rubens en een hemelvaart van Christus door Willeboorts Bosschaert. Verder nog een Annatrits in de trant van de meester van Elsloo en een Epitaf met een portretbuste van bisschop Angelus d'Ognies (†1772) door Bourscheidt.

Kleurrijke ramen

Na de stadsbrand van 1554 worden nieuwe glazen ter verheerlijking van Onze Lieve Vrouw aangebracht. In 1640 gaan die verloren door een 'vreselijk tempeest'.



De heringebruikname in 2005.

Vanaf de 19^e eeuw is de familie Nicolas aan het werk. Frans Nicolas (1826-1894) maakte boven het fraaie Maria-altaar van Pierre Cuypers een groot Mariaraam. Zoonlief Joep maakte later een kerstraam achter het Sacramentsaltaar en nog vele andere ramen met St. Christoffel midden in de apsis en een boom van Jesse. Toen Joep Nicolas naar de Verenigde Staten vertrok, creëerde zijn leerling Max Weiss (in 1955) enkele ramen met de heiligen van Odiliënberg (Plechelmus, Wiro en Otgerus) en de verschijning van Servatius aan St. Gerlach. De familie Nicolas komt weer terug in de persoon van Joeps zoon Diego Semprun Nicolas, bekend van de vele ramen die hij in Tubbergen maakte. In 2005 ging hij in Den Bosch aan het werk en maakte mooie ramen met daarin afgebeeld een aantal van de vele Lieve Vrouwen uit het hele Limburgse bisdom. Ten slotte mag de Franse glazenier Jean-Paul Raymond genoemd worden, die in 2010 voor twee ramen in de zuidelijke zijbeuk tekende met daarin afgebeeld de oude kathedraal van de H. Geest, de Christoffelkathedraal en de moderne koepelkerk van de H. Geest. Al met al mag de Christoffelkathedraal weer gezien worden. Eerlijk gezegd: hij is nog nooit zo mooi geweest als nu. Goed dat men het aandurfde om ook eigentijdse kunstenaars aan het werk te zetten. Een kerk die de nieuwere generaties aan het woord laat en waardeert, heeft toekomst! <

Hein Jan van Ogtrop, Haarlem

Bron: Jac. Wijnands en Hennie Retera 'Een kathedraal van een kerk' ISBN 978-90-73806-05-4 uit 2010 van de Stichting Renovatie Kathedraal Roermond. De foto's zijn uit dat boek overgenomen.



Het noorderkoor met de Sacramentsstoren.



De nieuwste ramen van J.P. Raymond.



De herinrichting aan de gang in 2003.

Met de zomervakantie voor de deur, wil de redactie van Samen Kerk de grote diversiteit die ons bisdom kent bij u onder de aandacht brengen, van de zee en de duinen tot de polders en de bossen. Ook op het gebied van cultuur en ontspanning is er genoeg te beleven. Hieronder een kleine greep uit wat in deze zomermaanden zoal te doen is.

De Sint Adelbertsabdij in Egmond-Binnen

Vlak bij de prachtige kustplaats Egmond, bij strand, zee en duinen, ligt de Sint Adelbertsabdij; de enige abdij die ons bisdom rijk is. Naast de prachtige abdiijkerk met het **Mausoleum van de Graven van Holland** heeft de Abdij ook een **Museum St. Benedictushof**.

Permanente expositie: 'Bodemschatten van de abdij van Egmond'

Deze tentoonstelling vertelt aan de hand van archeologische vondsten die bij opgravingen op het abdiijterrein zijn gedaan, de geschiedenis van de oude abdij van Egmond, vanaf haar stichting in de 10^e eeuw tot aan de verwoesting in 1573.

Expositie over de Pelgrimage naar Santiago

De weg van de Pelgrim 22 juni - 24 augustus 2013, maandag t/m zaterdag van 10.00-17.00 uur.

Wie zelf de wandelschoenen wil aantrekken, die loopt het Monnikenpad, dat rondom de abdij is uitgezet. Meer informatie vindt u op

>> www.europesewandelingen.nl/1138/monnikenpad-egmond

Bezoekt u ook eens de **Kaarsenfabriek** Abdijskaarsen! In de **monastieke winkel en Religieuze boekhandel** vindt u onder andere religieuze cadeaus, producten van andere abdijen in de wereld en oude ambachten zoals kaarsen maken, pottenbakken, kerkkaarsen, keramiekproducten en Sancti Adelbertbier (100% biologisch) >> www.sanctiadalberti.nl. U bent van harte welkom.

De Abdij beschikt over ruime parkeergelegenheid.

Openingstijden

Maandag t/m zaterdag 10.00 tot 17.00 uur. Op zon- en feestdagen gesloten.

Adres

Abdijskaarsen BV, Vennewaterweg 27, 1935 AR Egmond-Binnen, telefoon: 072 5062786



Alkmaar

Open Kerk op Vrijdag

De **St. Laurentiuskerk** aan het Verdronkenoord te Alkmaar is open van 10.00 – 16.00 uur.

Deze Cuyperskerk heeft de hoogste glas-in-loodramen van West-Europa en is in de neogotische stijl gebouwd. Kortgeleden is het gerestaureerde 18^e-eeuws kazuifel teruggekeerd.



De wereldberoemde **kaasmarkt** op het Waagplein is elke vrijdag van 10.00 – 12.30 uur (t/m 6 sept.). Ook is er voor de kinderen een rondleiding over de kaasmarkt, een **kinderkaasmarkt** dus. Het **Kaasmuseum** op hetzelfde Waagplein bestaat 30 jaar en verwacht dit jaar haar miljoenste bezoeker, wie weet bent u dit wel!



Bergen

Verlichtingsavond: 7 augustus 2013 vanaf 19.00 uur

Een lumineus schouwspel. De **Petrus en Pauluskerk**, Dorpsstraat 29 in Bergen is in de avond geheel verlicht met vetpotjes. Een traditioneel evenement waar Bergen trots op kan zijn.

Langedijk

Langedijkerdag met extra activiteiten

Elke woensdag in juli en augustus:

- rondleiding door de **St. Jan de Doper kerk**;
- museum in Kloosterhof open van 14.00-16.00 uur;
- achterterras open voor een heerlijk kopje koffie/thee.

Kom en geniet op deze woensdagmiddag!

Adres

R.K. parochie Sint Jan de Doper, Dorpsstraat 516, 1723 HG Noord Scharwoude (Langedijk), telefoon: 0226 312423.



Haarlem

Gewelventocht Bavokathedraal op zondag 15 september 2013

Op zondag 15 september, tijdens het Open Monumentenweekend, worden de gewelven, de koepel en de torens van de **Kathedrale Basiliek van Sint Bavo** aan de Leidsevaart voor het publiek geopend.

De rondleiding zal onder andere aandacht schenken aan de voltooide restauratie van de transepten en de koepel.

Kaartverkoop vanaf 13.00 uur in de kerk (geen voorverkoop; op=op)

Start eerste rondleiding om 13.30 uur. Laatste beklimming start om 15.00 uur tijdsduur anderhalf uur.

Entreprijs € 5,00 pp.; minimale lengte 150 cm.

Leeftijd: vanaf 12 jaar

Orgelconcerten

In 2013 vindt voor de 40ste maal de wekelijkse serie Zaterdagmiddagconcerten plaats in de Kathedrale Basiliek St. Bavo rond het Willibrordusorgel.

Aanvang concert: 15.00 uur. Zie voor het programma de website: >> www.rkbavo.nl of mail naar >> concerten@rkbavo.nl

Adres

Sint Bavo, Leidsevaart 146, 2014 HE Haarlem, telefoon 023 532 3077, ma t/m vr 9.30-12.30 uur



Openingstijden De Nieuwe Kerk

Tot en met 18 augustus 2013 dagelijks 10-17 uur

Toegangsprijzen Ingehuldigd!

Volwassenen € 15,00, CJP, Stadspas: € 12,00, groepen > 15 personen: € 12,00, I Amsterdam City Card: gratis, kinderen 0-10 jaar: gratis, kinderen 11-16 jaar: € 5,00, Museumkaart: gratis, Vrienden van De Nieuwe Kerk: gratis, Vrienden van Paleis Het Loo: gratis

Toegangsprijs is inclusief gratis audiotour (Nederlands/Engels).

Bezoekadres: De Nieuwe Kerk, Dam, Amsterdam, telefoon 020638 69 09, >> [website www.nieuwekerk.nl](http://www.nieuwekerk.nl)

Zaanse schans

Folkloredag: 17 augustus

Elke derde zaterdag van augustus kunt u zich in vroegere tijden wanen. De Folkloredag kleurt de **Zaanse Schans** anders dan anders. Op deze zaterdag bent u van harte welkom tussen 10.00 uur en 17.00 uur. U kunt dan genieten van **ambachten en kunstnijverheid, muziek- en dansoptredens**.



Tuitjenhorn

Het **Blanckendaell Park** is van alle markten thuis: een **dierentuin, boerderij, museum en een speeltuin**. Jong en oud vermaakt zich hier met de dolle beestenboel in de diertuin of met de landbouwwerktuigen in het **museum Historisch Harenkarspel** waar nu de Wisseltentoonstelling: *Hoe bevalt 't?* (van juni t/m oktober 2013) is te zien. Het is een tentoonstelling over bevallen, bakeren en andere zaken die vroeger in de kraam te pas kwamen. Met oude en antieke wiegies, doopjurkjes, kinderstoeltjes, babykleertjes, foto's, geboortekaartjes en veel meer. Kortom: een heerlijk nostalgische expositie die leuk is voor zowel volwassenen als kinderen.

Openingstijden: tijdens vakanties ma t/m zat van 13.00 tot 17.00 uur en zondag van 11.00 tot 17.00 uur. Buiten de vakanties op woensdag, zaterdag en zondag van 13.00-17.00 uur.

Adres

Van Blanckendaell Park, Veilingweg 9, 1747 HG Tuitjenhorn, het park ligt tussen Alkmaar & Schagen, telefoon 0226 33 29 40 (tijdens openingstijden park), e-mail >> info@blanckendaellpark.nl, website: >> www.blanckendaellpark.nl, kinderen van 3 t/m 4 jaar: € 3,00, kinderen van 5 t/m 12 jaar: € 7,00, volwassenen: € 10,00, 65+: € 8,00, parkeertarief € 2,50 (per auto)



Amsterdam

Ingehuldigd! De Oranjes en De Nieuwe Kerk 11 mei - 18 augustus 2013

De Nieuwe Kerk Amsterdam opende op zaterdag 11 mei de deuren voor een unieke, eenmalige tentoonstelling over de koninklijke inhuldigingen. Precies honderd dagen lang staan de feestelijke en plechtige inhuldigingen van zeven generaties Oranjes centraal. Van de koningen Willem I, II en III, de koninginnen Wilhelmina, Juliana en Beatrix tot en met koning Willem-Alexander.

Vanaf 19 juni zijn de **koningsmantel**, het rokkostuum van koning Willem-Alexander en de jurk van koningin Máxima samen met de twee troonstoelen opgesteld voor het grote koperen koorhek in De Nieuwe Kerk in Amsterdam. Daarmee zijn deze bijzondere objecten terug van weggeweest, sinds de inhuldiging op 30 april. >



God die draagt, die ons laat uitvliegen en ons ruimte geeft... Een mooie gedachte die elke vakantieganger kan meenemen en elke thuisblijver kan koesteren.

Hopelijk kunt u ook genieten van alles wat Hij ons biedt en Zijn prachtige natuur en schoonheid zien en dat in ons laten doordringen, want wij mogen in deze periode even al onze zorgen van ons af laten glijden en we mogen

tijd en rust nemen om op adem te komen. Vakantie kan zeker ook een tijd van bezinning zijn. De rust, de stilte en de prachtig mooie natuur kunnen ons dichterbij God brengen. We kunnen genieten van de vrijheid. We kunnen genieten van de wonderen van de natuur om ons heen. We kunnen dan denken: wat is alles mooi, zo is het leven goed.

door Eleonora Hoekstra-Ros

Snuffelmarkt 2013. Op 14 en 15 september wordt in de **parochie van het Heilig Hart - Heilige Josephparochie te Hilversum** de jaarlijkse Snuffelmarkt gehouden, een markt met allerlei leuke spullen, die voor weinig geld te koop worden aangeboden. Dit jaar is het de 40^{ste} Snuffelmarkt. De voorbereidingen zijn begonnen en het comité vraagt u de goederen af te leveren op maandagmorgen van 10.00-12.00 uur bij De Drie Berken. Gedacht wordt aan: kleine meubels, sieraden, boeken, schilderijen, speelgoed, huishoudelijke spullen, elektrische apparaten e.d. Voor grote meubels kunt u telefonisch een ophaalafpraak regelen. Informatie via telefoonnummer 035 6832329. Extra vrijwilligers zijn van harte welkom.




Op 24 april was het precies 125 jaar geleden dat in de Amsterdamse binnenstad een klein particulier museum officieel werd geopend. Dat museum is er nog altijd: **Ons'Lieve Heer op Solder**. In 2009 is de restauratie van de zolderkerk gestart. In april 2013 was de herinrichting van de zolderkerk voltooid en zijn de schilderijen van 17^e-eeuwse meesters weer terug in het museum. Volgend jaar begint de verbouwing van het buurpand, waarbij een ondergrondse passage de huizen met elkaar zal verbinden. Zeker een eerste of hernieuwde kennismaking waard. Zie: Pauluskrant van de St. Pauluskerk te Amsterdam-Osdorp. >> www.opsolder.nl



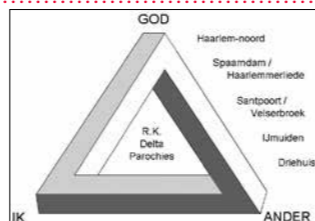

Dit jaar wordt er voor de eerste keer een VNB kampeerbedevaart naar Lourdes georganiseerd met een afwisselend programma voor gezinnen. Voor de ouders is er een stadswandeling met uitleg 'In de voetsporen van Bernadette'. De jongeren volgen dit met hun GPS. Voor de allerjongsten is er een puzzeltocht. Ook is er de viering aan de grot, de lichtprocessie, de grote kruisweg lopen en de sacramentsprocessie. Op zondag wordt gezamenlijk de internationale hoogmis gevierd. De bedevaart is van 24-28 juli a.s. op: Camping de la Forêt en ligt aan de Route de la Forêt. Bron: **De Samenwerkende kerken in Almere-Haven in kerkblad Goede Reden**.

Goede Reden

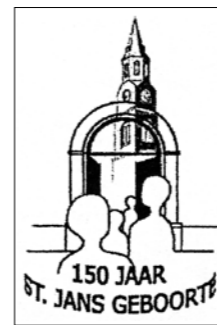
De afgelopen jaren was de vakantiegroet die parochianen van de **H. Cornelius te Limmen** naar hun parochie stuurden een groot succes. De kaarten met afbeeldingen van kerken van over de hele wereld werden met veel interesse gelezen, bekeken en opgehangen. De 'vakantie-kerk' kan men levend houden door een kerkenkaart te zenden naar de eigen **parochie aan de Dusseldorperweg 74, 1906 AL Limmen**. Op Startzondag worden de kaarten nogmaals gebruikt.



De **R.-K. Regio Delta** doet alvast een vooraankondiging in het **parochieblad Noorderlicht** over Startzondag op 25 augustus om 10.30 uur in het **Burgemeester Rijkenspark in Santpoort**. Daar wordt voor de zevende achtereenvolgende keer met zeven parochies van de regio Delta hun jaarlijkse openluchtviering als start van het nieuwe seizoen gehouden.



St. Johannes in borduurwerk voor jubileum 150 jaar St. Jans Geboorte in 2015. Wie houdt van borduren en dit goed kan, krijgt een bijzondere gelegenheid. Voelt u ervoor om met een groepje aan de slag te gaan en gezamenlijk een vaandel te borduren met de beeltenis van St. Johannes? Meldt u dan bij de jubileumwerkgroep. Deze oproep staat



in het **parochieblad Sjaloom van St. Bonifatius en St. Jans Geboorte Hoogwoud/Opmeer**.

De R.-K. Kerk laat in het **parochiecontact Wieringen** in een overzichtje van het Voedselbanknieuws zien wat er gegeven werd en wat er de komende maanden gericht gegeven kan worden aan de Voedselbank in Anna Paulowna. Voor juli wordt door de Parochiële Caritas (P.C.I.) gevraagd om een pak vruchtensap. Vorige maand was het een plastic fles braad- of bakolie.



In het kader van het zomerprogramma Kerken in Buitenveldert worden er dia-avonden verzorgd in de parochiezaal, meldt het **Augustinusnieuws van de parochie St. Augustinus Amsterdam/Buitenveldert**. De eerste avond (woensdag 17 juli) gaat over de onafhankelijkheidsoorlog die leidde tot het ontstaan van de Verenigde Staten van Amerika. Een week later worden er dia's vertoond van New York en de ontwikkeling van deze stad tot op de dag van vandaag. Op de eerste woensdagavond in augustus wordt er naar het koloniale tijdperk gekeken. Op de vierde avond (woensdag 14 augustus) sluit de serie af met een 'bezoek' aan Washington D.C. De dia-avonden beginnen om 19.45 uur (inloop met kopje koffie).

augustinus nieuws

De Vredesklok van de R.-K. Vredeskerk te Amsterdam sluit met een leuk 'vakantie-weetje' af: André Rieu speelde op het Koningsbal van 30 april jl. Met Amsterdam heeft hij van jongs af aan een band, want zijn oma was een Amsterdamse en woonde bij het gezin in huis. Zijn vader dirigeerde jarenlang het koor van de Vredeskerk. Het gebeurt nog altijd dat er mensen naar hem toekomen die zeggen: "Ik heb in het koor van uw vader gezongen".



Wij realiseren ons niet altijd, dat wij als gelovige mensen, sinds Abraham, altijd "mensen onderweg" zijn. Vakantie vieren en pelgrimeren in het voetspoor van Abraham kunnen goed hand in hand gaan. De **Willibrordusparochie te Heiloo** nam in haar **Communicatie** vorige zomer een Joods reisgebed op.

Moge het uw wil zijn, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, dat U ons in vrede zult laten reizen, ons in vrede zult leiden, ons tot steun zult zijn in vrede, dat U ons ons reisdoel zult laten bereiken, ons leven behoedend, in blijdschap en in vrede.

Laat er zegen op rusten op al hetgeen wij ondernemen

en laat ons sympathie en een liefderijk medeleven vinden bij U

en bij allen die wij ontmoeten.

Moge U ons gebed horen,

want U bent een God die een gebed verhoort.

Gezegend, U, Barmhartige, die een gebed verhoort.

'n beetje crypto



Oplossing juni 2013

Prijswinnaars mei 2013

A. Hermans, Heemstede
Mw. A. Bond, Volendam
Mw. T. Sijm, Lutjebroek.

Uit agenda

Hoofddorp

Bijbelse tuin

Achter de kerk van de R.-K. parochie H. Joannes de Doper ligt een circa 1,2 ha. grote tuin. In deze tuin groeien veel kruiden, planten en bomen die ook in de Bijbel genoemd worden. Ook staan er ruim veertig beelden van Bijbelse en inspirerende personen, gemaakt door de Haarlemmermeerse beeldhouwer Karel Gomes. Verder ligt er in deze tuin een labyrint.

De tuin is in principe dagelijks van zonsopgang tot zonsondergang vrij te bezoeken. Door werkzaamheden aan de gebouwen is de tuin echter op dit moment beperkt toegankelijk. In de boekwinkel bij de ingang is een gidsje beschikbaar.

Voor groepen -zowel kinderen als volwassenen- kan er, tegen een vaste vergoeding, een rondleiding geregeld worden. Voor informatie en afspraken: boekwinkel "Het Kruispunt", Kruisweg 1067a, 2131 CT Hoofddorp, telefoon 023 5617392, e-mail: >> info@boekwinkelhetkruispunt.nl



Amsterdam

Bijbels museum

Archeologische vondsten, voorwerpen uit het oude Egypte, eeuwenoude modellen van de tempel van Salomo en Herodes, religieuze voorwerpen uit de joodse en christelijke traditie en zelfs geuren laten u kennis maken met verhalen uit de bijbel. Tot en met 25 augustus is de tentoonstelling *Divine Surprise! Het vrouwelijke in God* te zien.

Meer informatie over de tentoonstellingen en openingstijden vindt u op de website: >> www.bijbelsmuseum.nl U vindt het Bijbels Museum aan de Herengracht 366-368.



Over hemel en aarde

Het boek *Over hemel en aarde*, uitgegeven onder verantwoordelijkheid van Diego F. Rosenberg, bevat een tweegesprek tussen Jorge Bergoglio en Abraham Skorka. Eerstgenoemde is tegenwoordig bekender als paus Franciscus I, terwijl laatstgenoemde rabbijn is van Buenos Aires, ook toen Bergoglio daar kardinaal was. Beide geestelijke leiders troffen elkaar regelmatig om over jodendom en christendom te praten, over de mens en diens vragen van vandaag, over de verscheurde samenleving van Argentinië, over de joodse denker Abraham Joshua Heschel, en ook over Latijns-Amerikaanse poëzie. Ook hebben ze meermalen het woord gevoerd ten overstaan van elkanders religieuze gemeente. Toen op een dag de rabbijn zag dat een fotolijstje op het bureau van Bergoglio hen tweeën toonde, begreep hij hoe belangrijk deze gesprekken voor Bergoglio waren. De rabbijn stelde voor om gezamenlijk een boek te schrijven. Het resultaat wordt binnenkort door uitgeverij Adveniat uitgegeven, in de Nederlandse vertaling van Maria ter Steeg.

De kathedraal van Buenos Aires toont de verzoening tussen Jozef en zijn broers, een verzoening die zo vaak achterwege blijft in de Argentijnse samenleving. Jodendom en christendom dienen bij te dragen tot die verzoening, meent Bergoglio. Hij ziet in het verhaal van Jozef en zijn broers een spiegel voor wat dialoog kan zijn. Het tweegesprek begint met een onderwerp dat doorgaans achterwege blijft in de joods-christelijke dialoog: God. Rabbijn Skorka meent dat hun gesprekken zich altijd voor het aanschijn van God hebben afgespeeld, ook zonder dat expliciet te benoemen. Daarom wil hij graag God ter sprake brengen. Het boek Job leert hem dat God niet als een beloon- en strafautomaat gezien kan worden, zoals de 'vrienden' van Job menen. God gaat een eigen weg met ieder van

ons en die weg vinden is onze levensopdracht. Bergoglio ziet die levensopdracht al afgetekend in het boek van de schepping, waar de mens de aarde aan zijn zorg krijgt toevertrouwd. Die weg is dus geen eigen voordeel, maar veeleer een opdracht. Skorka wijst erop dat de toren van Babel volgens de rabbijnen juist daarom verwerpelijk was omdat de bouwers geen acht sloegen op het verlies van mensenlevens, maar huilden als een baksteen naar beneden viel. "Dat verhaal van spraakverwarring toont tevens het gebrek aan dialoog", beaamt Bergoglio, wijzend naar Thomas van Aquino én Maimonides.

De weerstrever

Het tweede thema is de duivel. Dat wij geloven dat die niet bestaat is natuurlijk zijn beste truc. Beide gesprekspartners zijn hier voorzichtig: demoniseren van mensen is een reëel gevaar. Rabbijn Skorka ziet in de 'weerstrever' veeleer een aspect van God zelf aan het licht komen, zoals ook bij Bileam en in de proloog van Job blijkt. Bergoglio trekt zelfs stoutmoedig een lijn naar de verzoeken van Jezus zelf door de Satan, die niet helemaal extern aan hemzelf gezien kunnen worden: de verzoeken van zelfbehagen, ijdelheid en trots zijn de verzoeken van het egocentrisme dat Jezus moet weerstaan voorafgaand aan zijn roeping.

Het derde thema is het atheïsme. Opvallend is dat de huidige paus deze positie milder beoordeelt dan de rabbijn. Skorka vindt iets zelfgenoegzaams in de atheïstische houding zitten, vergelijkbaar met die van de gelovige die meent dat Gods bestaan net zo evident is als het bestaan van een tafel of stoel. De twijfel behoort bij het geloven en zelfs ziet Skorka wel enige ruimte voor de gedachte van Freud dat geloven bedoeld is om onze existentiële angst weg te nemen.

Ook spreken ze over de Sjoa. Een schokkende, maar diepe uitspraak van rabbijn Skorka: er zijn zes miljoen joden vermoord, maar ook is zes miljoen keer Jezus vermoord. Dan komt, niet zonder emotie, ook de rol van de kerk tijdens de Tweede Wereldoorlog ter sprake. Rabbijn en kardinaal zijn het erover eens dat de kolossale hoeveelheid literatuur vóór en tegen Pius XII niet langer verheldert: wat nodig is, is opening van de archieven en een gezamenlijke joods-katholieke commissie van historici.

Taal van het geloof

Ten slotte komt ook de actualiteit in beeld: de jaren zeventig in Argentinië. Bergoglio wijst erop dat hijzelf is beschuldigd van verraad van twee mede-jezuïeten, een beschuldiging waarop hij heeft geantwoord in het boek *El jesuita*, in het Nederlands te vinden in het boek: *Paus Franciscus. Leven en denken van Jorge Bergoglio*, eveneens uitgegeven door Adveniat.

In dit boek zijn twee diepgelovige mensen aan het woord, met al hun vezels verbonden aan hun geloofsgemeenschap, aan hun land Argentinië met alle problemen, maar vooral met hart en ziel verbonden aan de Allerhoogste. De gesprekken lenen zich uitstekend voor leerhuizen en gespreksgroepen. Het boek biedt spirituele rijkdom, omdat heel wat plichtplegingen en diplomatiek geharrewar wordt vermeden. Hier zijn geen instituten aan het woord, maar mensen van vlees en bloed, die de taal van het geloof als geen ander weten te spreken. Het is te hopen dat Bergoglio die taal zal weten vast te houden nu hij tot een hoger ambt is geroepen. <

Marcel Poorthuis,
Hoogleraar interreligieuze dialoog,
Tilburg School of Theology

Voor de laatste keer: De zes stappen van de basisboodschap van het christelijke geloof

Gods wil is de mens, die leeft!



Het afgelopen jaar heb ik de zes stappen van de basisboodschap van het christelijke geloof doorgelopen. Hopelijk heeft het u geholpen om beter te weten en te ervaren waar het katholieke

geloof om draait. Het geloof gaat niet om wat je allemaal wel en niet mag, maar om een levende relatie met een persoonlijke God. Hij laat zich aan ons kennen als Vader, Zoon en heilige Geest.

De basisboodschap in een notendop: Zijn liefde staat aan het begin en doet ons inzien waar we zelf nog tekortschieten. We worden uitgenodigd om een beroep te doen op zijn verlossing en vergeving. Door de kracht van de heilige Geest en met de hulp van de Kerk mogen en kunnen we een nieuw, veranderd leven leiden. Ik

De basisboodschap van het katholieke geloof in zes stappen

1. God is liefde, Hij houdt van mij.
Waarom ervaar ik die liefde dan niet?
2. Er staat iets tussen mij en God: gebrokenheid, zonde.
Hoe nu verder?
3. Verlossing door Jezus: zijn menswording, passie en verrijzenis bewerken verzoening.
En dan? Wat is mijn antwoord?
4. Geloof en bekering: ik vertrouw me toe aan Jezus en volg Hem na.
En verder?
5. Ik hoef het niet alleen te doen: de heilige Geest is mijn Helper en...
6. ... ik mag deel uitmaken van de kerkgemeenschap.

moest denken aan een uitspraak van Ireneüs van Lyon: "Gloria Dei, homo vivens", "the glory of God is the man fully alive" ofwel een Nederlandse vertaling: "Gods wil is de mens, die leeft." Dat is het verlangen van God voor een ieder van ons: daarom is Jezus naar deze wereld gekomen, opdat wij "leven mogen bezitten, en wel in overvloed" (Joh. 10,10).

Ik hoop dat u uzelf ook telkens weer wilt openstellen voor deze Bron van leven. Met Hem is het leven de moeite waard en valt alles in perspectief, ook te midden van moeilijke omstandigheden.

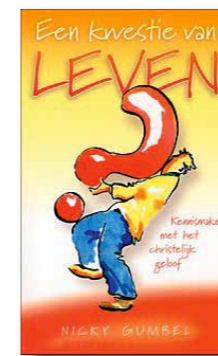
Denkt u er eens over na deze zomervakantie, hoe u meer serieus werk wilt maken van uw relatie met God. Onderzoek bijvoorbeeld of in uw regio of een naburige regio er een geloofscursus van start gaat. Of anders is een cursus of activiteit van het vormingsaanbod van het bisdom of de Tiltenberg wellicht een mogelijkheid voor u. <

Ik wens u een goede en gezegende vakantietijd toe!

Mirjam Spruit

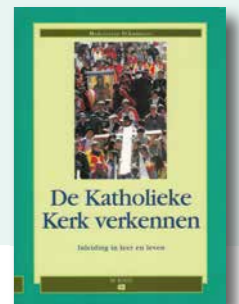


Leestips: boeken over de basisboodschap van het christelijke geloof



Het eerste boek is het boek dat hoort bij de Alpha-cursus: *Een kwestie van leven* (1996) door Nicky Gumbel. In leesbare taal laat Nicky Gumbel de lezer kennismaken met het christelijke geloof. Een aanrader voor diegenen die meer willen weten over het christelijke geloof en zoeken naar een goed toegankelijk boek.

Voor verdere verdieping over het eigene van de katholieke Kerk is het boek van Marcellino d'Ambrosio een aanrader: *De katholieke Kerk verkennen* (2010). Je weet dat het christelijke geloof draait om een relatie met God. Maar wat moet je dan met de katholieke Kerk? Dit is het vertrekpunt van dit boek, dat ook gemakkelijk wegleeft, onder andere door de vele voorbeelden die D'Ambrosio gebruikt.



Nog een boek ten slotte, is van de hand van Mgr. André-Jozef Léonard, *Naar de kern van het christelijke geloof. Eerste verkondiging in 40 stappen* (2012). In plaats van zes stappen, gebruikt Mgr. Léonard 40(!) korte stappen (ongeveer drie pagina's per stap) om de basisboodschap van het christelijke geloof uit te leggen. Als opbouw volgt hij in grote lijnen de structuur van de Catechismus van de katholieke Kerk. Doordat hij de lezer aanspreekt in de tweede persoon, weet de lezer zich snel persoonlijk aangesproken.

Impulsdag over de Catechismus op zaterdag 28 september a.s.

De Catechismus: begrenzing of grensverleggend?

Misschien heeft u wel eens van de Catechismus gehoord? Het boek geeft een overzicht en samenvatting van het katholieke geloof. Bekender misschien voor sommigen is de YouCat, de speciale jongerencatechismus, die in 2011 is verschenen. Hoe dan ook: veel mensen, inclusief katholieken, hebben de Catechismus of YouCat misschien nog nooit gelezen. Dat is ook niet zonder reden, omdat deze boeken niet heel gemakkelijk te lezen zijn. Dan is de verleiding groot om ze maar niet te lezen. En dat is jammer! Een Impulsdag over de Catechismus van de katholieke Kerk op zaterdag 28 september a.s. wil daar verandering in brengen.

De dag wil de 'koudwatervrees' en onbekendheid over de Catechismus wegnemen. Wat voor soort boek is de Catechismus en hoe is deze ontstaan? Wat heb je eraan? Hoe kun je deze lezen? En hoe kun je deze gebruiken in de catechese en het alledaagse leven? Wat is het verband tussen de Catechismus en bijvoorbeeld het Compendium en de YouCat (jongerencatechismus)?

Hugo Vanheeswijk en catechesemethode 'Het Licht op ons pad'

De algemene inleiding op de dag wordt verzorgd door Hugo Vanheeswijk, docent Catechetiek aan de Tiltenberg. In de middag vinden er diverse workshops plaats, die zich richten op hoe je de Catechismus in de

(catechetische) praktijk kunt gebruiken. Om een tipje van de sluier op te lichten: er is een presentatie van *Het Licht op ons pad*, de methode voor doorlopende catechese, die gebaseerd is op de structuur van de Catechismus.

Ook geeft de hulpbisschop een verdiepende workshop over de Catechismus en is er een workshop over hoe je met jongeren en de Youcat of het Compendium aan de slag kan. Uitgeverij Adveniat is deze dag met een boeken-en materialentafel aanwezig.



Details

De dag wordt georganiseerd door de afdeling Catechese i.s.m. de Tiltenberg.
Programma: van 9 tot 16 uur; start met morgengebed en Eucharistieviering
Kosten: € 15,00 inclusief lunch
Adres: de Tiltenberg, Zilkerduinweg 375 te Vogelenzang
Aanmelding: s.v.p. vóór 18 september a.s. via >> evenementen@tiltenberg.org
Meer informatie: >> www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl onder afdeling Catechese, ook over de definitieve inhoud van de workshops.
 Iedereen die geïnteresseerd is in dit thema, of u nu wel of niet actief bent in de catechese, is van harte welkom!

Vermeldenswaard

Vormingsaanbod
Bisdom Haarlem-Amsterdam De Tiltenberg

Cursussen, studiedagen en impulsdagen



2013-2014

Bisdom Haarlem-Amsterdam
020 310 26 00
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

De Tiltenberg
020 310 26 00
www.tiltenberg.org

Folder van vormingsaanbod van bisdom en Tiltenberg weer verschenen!

De folder met het vormingsaanbod van het bisdom voor het komende seizoen (2013-2014) is verschenen. In deze folder zijn tevens de kortlopende cursussen van de Tiltenberg, het centrum voor kerkelijke opleidingen van ons bisdom in Vogelenzang, opgenomen. Exemplaren van de folder zijn aan te vragen via >> jkeuss@bisdomhaarlem-amsterdam.nl Ook is de folder digitaal te vinden via >> www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl <

Cursus Op reis in het Land van Geloven opnieuw van start

De vormingscursus *Op reis in het Land van Geloven* gaat vanaf september 2013 op een aantal plekken in ons bisdom van start. In elk geval zijn dat:

- Regio Schagen, in Schagen, de cursus is verdeeld over twee jaar, informatie bij: Monica Wildeboer: >> mcwildeboer@planet.nl of telefoon 0224 214208.
- Regio Geestmerambacht, in Langedijk, de cursus wordt gegeven op woensdagavonden en is verdeeld over één jaar, informatie bij Karin Blaauw, >> karin.blaauw@kerkgeestmerambacht.nl

De cursus biedt een unieke mogelijkheid om als volwassene je geloof te verdiepen in de ontmoeting met tochtgenoten. Voor meer algemene informatie over de cursus: >> www.adveniat.nl (via deze site kunt u ook het cursusboek en de handleiding bestellen) of >> mspruit@bisdomhaarlem-amsterdam.nl <

Uit agenda

Wandelen rondom Egmond



Er zijn twee leuke wandelingen uitgezet rondom Egmond: het **Monnikenpad** en de **Puttentocht**.

Het Monnikenpad start bij de Abdijs van Egmond en is negen kilometer lang. U wandelt door de weilanden, de duinen en bloembollenvelden. U vindt de route op internet, maar u kunt in de abdijswinkel ook een wandelgidsje kopen.



De Puttentocht voert u langs de drie oude bronnen in de omgeving van Egmond en Heiloo: de Willibrordusput, de Runxputte en de Adelbertusput. De gids met de routebeschrijving is verkrijgbaar bij O.L.V. ter Nood.



Retraites bij Onze Lieve Vrouw ter Nood

In Missionair Centrum het Julianaklooster, dat deel uitmaakt van de Bedevaartplaats O.L.V. ter Nood in Heiloo, worden in september verschillende retraites georganiseerd.

Maria's verjaardag retraite: woensdag 4 - zondag 8 september

Zondag 8 september, exact negen maanden na het Hoogfeest van de Onbevleete Ontvangenis van Maria, gedenken we haar geboortefeest. De deelnemers aan de retraite zullen leren en ervaren hoe groot haar liefde als Moeder der mensen voor ons allen, alsook voor ieder persoonlijk is en welke belangrijke plaats zij bekleedt in Gods heilsplan.

Wijsheid der Heiligen retraite: dinsdag 17 - zaterdag 21 september

In deze retraite worden de deelnemers bekend gemaakt met de spirituele inzichten van de grote meesters van het geestelijk leven. De grote vraag die we onszelf met behulp van de wijsheid van de woestijnvaders, grote heiligen en vele anderen zullen stellen is: 'Hoe kwamen zij dan tot die harmonie in zichzelf in de onvolmaakte wereld waarin zij leefden?'

Engelen retraite: woensdag 25 - zondag 29 september

Het woord engel is de Nederlandse vertaling van het Griekse 'angelos' dat 'boodschapper' betekent. Tijdens de retraite zullen we ons verdiepen in wie deze engelen zijn en hoe we hun hulp kunnen aanwenden om dieper in het mysterie van Gods Liefde te worden binnen gevoerd.

Praktische informatie

Buiten de lezingen wordt tijdens de retraites de stilte in acht genomen. De meditatieve lezingen tijdens deze retraites worden verzorgd door rec-tor Beemster en pater Wijers. Het volledige programma vindt u op de website >> www.olvternood.nl. Opgave is mogelijk met het aanmeldingsformulier op de website, of op werkdagen, behalve woensdag, telefonisch tussen 09.00 en 15.00. Telefoonnummer: 072 505 1288. Kosten voor deze vierdaagse retraite: p.p. 'all-in' € 150,00.





Father Edward Etengu:

“We bidden voor Europa”

Father Edward Etengu (39) is sinds 2006 hoofd van de Benedictijnse Priorij Christus Koning van Tororo in Oeganda. Over de priorij en Father Edward heeft Thomas Koopman een bijzonder indrukwekkende film gemaakt die u kunt zien op www.tkoo.nl

De kerk in Oeganda bloeit. Zo'n 45% van de 34 miljoen inwoners is katholiek en 43% protestant. Ruim een eeuw geleden werd het geloof Oeganda binnengebracht door de Witte Paters, waarna velen toegewijd christen werden. Onder hen ook enkele dienaren van de koning van het binnenlandse koninkrijk Buganda. In de fase na de staatsgreep van Buganda, weigerden meer dan 20 van deze dienaren, zowel katholiek als protestant, hun christelijke geloof op te



geven en zij werden tussen 1885 en 1887 ter dood gebracht. Deze Oegandese martelaren werden in 1964 heilig verklaard, waarna Paus Paulus VI in datzelfde jaar een bezoek bracht aan hun graf; het eerste bezoek van een Paus aan Afrika. Het bloed van de martelaren bleek het zaad van het christelijke geloof te worden voor Oeganda en Afrika als geheel. Opvallend is de rol van Nederland in de ontwikkeling van het geloof in Oeganda. Het waren vooral Nederlandse Mill Hill missionarissen die half Oeganda tot geloof brachten. Van hen zijn er nu nog minder dan vijf in Oeganda over. Ze hebben plaatsgemaakt voor lokale priesters en gelovigen. Er worden tegenwoordig zelfs vele missionarissen van Oegandese afkomst naar andere delen van de wereld uitgezonden. Ook het Tweede Vaticaans Concilie dat eindigde in 1962, is hier bepalend in geweest. Waar voor die tijd de H. Mis in het Latijn plaatsvond, mocht het daarna gebracht worden in elke taal die het land heeft, wat zorgde voor een grotere betrokkenheid en begrip van de eigen bevolking.

Actualiseren

Het Jaar van Geloof memoreert niet alleen de 50e verjaardag van dat Concilie, maar ook de 20ste verjaardag van de Catechismus van de Katholieke Kerk. Father Edward: “Voor mij persoonlijk is het een jaar van hernieuwen van mijn geloof, maar ook van het opnieuw verdiepen in de Catechismus, wat ik als een waardevol middel zie om mensen de beginselen van het geloof bij te brengen. Het geloof is van alle tijden, maar moet voortdurend worden geactualiseerd, onder meer door retraites en het lezen van boeken. Het aartsbisdom van Tororo heeft veel georganiseerd in het kader van het Jaar van het Geloof. Ik zie geweldig uit naar de afsluitende viering tijdens het feest van Christus Koning in november, waarin het hele bisdom samenkomt in onze eigen Christus Koning Priorij.” Father Edward heeft in de afgelopen jaren een grote ondernemingsgeest en visionair leiderschap aan de dag gelegd. De priorij is onder zijn leiding veranderd van een plek waar monniken in eigen hutjes woonden naar een gemeenschappelijke priorij. Aan de priorij zijn een vakschool voor technisch onderwijs en een oogziekenhuis verbonden. Bovendien zijn er retraiteverblijven, waar ook Nederlandse gasten kunnen verblijven (zie >> www.tororopriory.com). Father Edward: “We bidden voor jullie nu Europa in een geloofscrisis verkeert en hopen dat jullie ons kunnen leren hoe je zo'n crisis het hoofd kunt bieden. Uitwisselingen van jongeren en volwassenen kunnen hiertoe nieuwe wegen openen, het geloof verlevendigen en authentiek maken. Samen kunnen we zoveel meer!” <



Castricum actief voor Ethiopië

De MOV-groep in Castricum heeft op Koninginnedag een ludieke actie gehouden. Op de vrijmarkt in Bakkum werden kavels verkocht voor ‘Schijt je rijk’. Op 4 mei werd een koe de wei ingelaten en binnen een kwartier deed zij wat er van haar verwacht werd. De eerste kavel waar zij haar vlaai liet vallen, was een prijs waard. De actie heeft netto € 2.775 opgebracht voor het lunchproject in Ethiopië. Dit project is drie jaar geleden opgezet als spontane noodactie. Sommige van de kinderen die met financiële steun van de Castricumse groep in Ethiopië naar school gaan, vielen onder de les flauw van de honger. Met medewerking van de Ethiopische regering is een gebouw gevonden met een keuken waar de lunch kan worden klaargemaakt. Bovendien kunnen de kinderen de maaltijd in een nette ruimte eten en ze kunnen er buiten schooltijd heen om er huiswerk te maken, te spelen en lezen; er wordt zelfs Engelse les gegeven. Wilt u meer weten over het project of wilt u schoolkinderen sponsoren, dan kunt u contact opnemen met Jeanneke van Diepen 06 202 721 90 of via >> www.castricumvoorethiopie.nl.

Horizontaal

1 grote kerk, 9 kunstwereldtaal, 17 flink gevorderd, 18 niets uitgezonderd, 20 rivierarm, 21 vlag, 22 parkeerverbod (afk.), 24 staak, 26 deel v.e. sleutel, 29 Londense taxi, 30 nakomeling, 32 baardje, 34 bladgroente, 35 jongetje, 37 niet wijd, 39 hondenverblijf, 41 sierduif, 43 ontkenning, 45 Turks gerecht, 47 vorm van belasting, 48 Gasunie, 49 overeenkomst, 51 wiel, 53 pratende vogel, 54 huid, 55 Spaanse uitroep, 56 gravin van Holland, 57 geregeld volgen, 59 geboomte, 60 bazige vrouw, 61 effen, 63 paardenras, 64 wachtplaats, 67 gesloten auto, 70 United Press International (afk.), 72 traag, 73 evenzo, 75 onsportief, 77 steile rots in zee, 80 pit, 81 deel v.e. toneelstuk, 83 niet zichtbaar, 85 draagbed, 87 intelligentieleeftijd (afk.), 88 kustgebied, 89 beet, 90 algemeen voortgezet onderwijs (afk.), 92 beweging met de tong, 94 laks, 95 loterijbriefje, 96 gekkekoelziekte, 97 iets moois, 99 lage temperatuur, 100 geweerkogel, 102 soort hert, 103 puist, 105 slordige vrouw, 107 bosje haar, 109 langwerpig rond, 111 energieleverancier, 112 jong varken, 113 sterkedrank, 116 Koninklijke Militaire Academie (afk.), 117 woonboot, 118 golfterm, 119 kerkbediende, 120 gemeentepolitie (afk.), 122 Bijbelse figuur, 124 opeens, 127 flauw en grappig tegelijk, 128 dier, 130 houten vat, 132 boom, 134 gemaal, 135 draagbare muziek- en mediaspeler, 137 maatschappelijk onaangepast iemand, 139 sterkedrank, 142 meisjesnaam, 143 babyartikel, 145 vis, 146 symbool gigawatt, 147 heidemeer, 148 versterkte vesting, 149 gard, 150 onbezet, 151 ijzerhoudende grondsoort, 152 toiletartikel, 153 eikenbast, 154 dikdoenerig, 156 titel, 157 bloem, 159 vol scheuren, 161 schermbloemige plant, 162 gezelschapsspel, 164 overrijp, 166 bureau, 168 hoofddekse, 170 getemd, 172 varkenshok, 174 nieuw (voorvoegsel), 175 papegaai, 176 borstharnas, 178 verzamelboek, 180 Nederland (afk.), 181 geestdrift, 183 houding, 184 vochtige koude, 186 vlekkenwater, 188 daarna, 189 jonggemest haantje.

Verticaal

1 grof stuk geschut, 2 televisie (afk.), 3 kiel, 4 delfstof, 5 slank, 6 wier, 7 bijwoord, 8 stremsel, 10 lichtbundel, 11 amfibie, 12 eerstkomende, 13 algemene voorschriften (afk.), 14 duisternis, 15 hardnekig, 16 dommerik, 19 soort sluis, 23 automatische piano, 25 boom, 27 hoge berg, 28 cowboyfeest, 31 vervallen gebouw, 33 tennisterm, 35 op jacht zijn, 36 verlaagde toon, 38 bindende regel, 39 lidwoord, 40 sierlijke fles, 42 smeekbede, 44 torenomgang, 45 klein chemisch afval (afk.), 46 kledingstuk, 48 geravot, 49 soort drug, 50 vaarwel, 52 kerkelijk gebruik, 54 in overvloed, 58 frisdrank, 59 kinderspeelgoed, 62 kroegbaas, 65 bediende, 66 vreugdekreet, 68 De Nederlandsche Bank (afk.), 69 na afloop, 71 projectieplaatje, 73 patent, 74 jongeman, 76 loofboom, 78 lager beroepsonderwijs (afk.), 79 mislukken, 81 geluid voor stilte, 82 angstaanjagend, 84 gevoel, 86 kustinsnijding, 91 etage, 93 kunstschaats-term, 95 paleis in Apeldoorn, 96 kroeg, 97 onbeleefd, 98 stuk grond, 99 luchtvaartmaatschappij, 100 schrijfmateriaal, 101 zintuig, 103 bedevaartganger, 104 Kamer van Koophandel (afk.), 105 oude, Franse munt, 106 donkere kamer, 108 bitterkruid, 110 familielid, 112 geldzakje, 113 vaatwerk, 114 leermiddel, 115 afschuwelijk, 117 liefkozing, 118 brandgang, 121 korenroos, 123 baat, 125 bloemdragende plant, 126 te koop aangeboden (afk.), 129 inkt voor printers, 131 hoofd van de katholieke kerk, 133 klein visje, 136 Spaanse titel, 138 pagina op internet, 140 drukte, 141 rijs, 143 dunne strook van stof, 144 tabaksgebruiker, 146 grijpen, 148 bak, 149 web, 150 minnekozen, 151 terugblikken, 152 knuppel, 154 zaadkorrel, 155 uiteinde, 157 afscheidsgroet, 158 revanchewedstrijd, 160 inhoudsmaat, 162 beschimping, 163 gek, 165 betrekking, 167 delfstof, 169 rustteken, 171 getemd, 172 sluitdekse, 173 balletrokje, 176 automerk, 177 beteuterd, 178 Griekse godin, 179 soort scan, 182 neon (afk.), 183 uitroep van verwondering, 185 Chinese rekenmunt, 187 persoonlijk vnw.

Breng de letters uit de overeenkomstig genummerde hokjes in het diagram over naar de hokjes hieronder. Indien de kruiswoordpuzzel juist is opgelost, ontstaat er een trefwoord.

4	65	123	163	187	82	61	38	148	109	42	76	43	17	16	55	51
176	111	102	45	153	188	78	90	22	136							

1		2	3	4		5	6	7	8		9	10	11	12		13	14	15	16
		17				18				19		20				21			
22	23		24		25				26		27				28		29		
30		31		32				33		34				35		36			
37			38				39		40		41		42						
	43			44		45				46		47						48	
49				50					51		52		53				54		
55				56					57				58			59			
60			61				62		63						64				65
		66		67		68		69		70				71		72			
	73		74		75					76		77	78		79		80		
81				82		83					84		85			86		87	
88							89				90	91			92		93		
94						95				96				97					98
						99				100				101				102	
103		104		105					106				107				108		
109			110					111				112				113		114	115
			116				117				118				119				
120	121		122		123				124	125				126		127			
128		129		130				131		132					133		134		
135			136					137	138			139				140			141
142						143				144				145					146
	147					148							149					150	
151				152					153				154					155	
156			157					158		159		160				161			
		162							163		164				165		166		167
168	169							170		171				172		173		174	
175						176				177		178				179		180	
181			182		183					184		185				186		187	
188												189							

U kunt u oplossing tot uiterlijk 15 augustus sturen naar de redactie van Samen Kerk, postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Onder de goede inzenders verloten we tien cadeaubonnen.

Pearl Jozefzoon bij Jongerenprogramma Sint Jansprocessie

De Sint Jansprocessie in Laren - op de zondag zo dicht mogelijk bij het feest van Johannes de Doper - is een bekend begrip. Dit jaar hebben organisatoren Nilleke v.d. Brink en Daniëlle Peeters zich opnieuw ingezet voor een bijzonder jongerenprogramma. Niemand minder dan Pearl Jozefzoon, bekend van het eerste seizoen van 'The Voice of Holland' en pater Elias van de broeders van St. Jan, kwamen speciaal voor het jongerenprogramma naar Laren!

Net als vorig jaar werden de deelnemers op de proef gesteld om met flinke regen en tegenwind de processie te gaan lopen. Zoals de foto's laten zien heeft het hen niet tegengehouden en werden zij na afloop in de achtertuin van de pastorie verwelkomt met broodjes kroket. Of het nu de broodjes kroket waren of pater Elias die de jongeren er doorheen sleepte is nog niet helemaal duidelijk. Pater Elias liep vrijwel de gehele processie achterstevoren om de jongeren inleidingen te kunnen geven op de gebeden en vertelde over zijn ontmoeting met moeder Theresa. <



Foto's:
Marnix de Wit & Leo Janssen

Nacht van gebed



Zo'n 25 jongeren uit het hele bisdom hebben een leuke avond en bijzondere nacht beleefd in Kloosterhof in Langedijk. Vanwege het Jaar van het Geloof was Sacramentsdag (2 juni 2013) wereldwijd uitgeroepen tot een dag van aanbidding van het Allerheiligst Sacrament. Voor de jongeren was er een avondprogramma met een leuk kennismakingsspel en een mooie en inspirerende film over het leven van Chiara Luce Badano. Badano is een Italiaanse jongere die in 1990 overleed aan de gevolgen van botkanker en in 2010 werd zalig verklaard. We kunnen allemaal getroffen worden door een bepaald lijden, maar hoe we ermee omgaan is voor ieder verschillend. Om 00.00 uur precies begon in de kapel een Taizé-viering, waaraan ook de 16 vormelingen en hun ouders van de Europese School (uit Bergen) deelnamen. Een echte internationale Taizé-viering dus!

Op verzoek van de jongeren zelf werd er van 1.30 uur tot 7.30 uur bij toerbeurt in de kapel gewaakt en gebeden. In de pastorie van de St. Jan de Doperparochie werd geslapen of bleef men in de keuken elkaar wakker houden. Om 8.00 uur werd de gebedswake afgesloten en een heerlijk ontbijt volgde. Na het ontbijt een flinke ochtendwandeling in het zonnetje en om 10.00 uur was in de kerk de Eucharistieviering op het Hoogfeest van Sacramentsdag. Bij de koffie na afloop kwamen de verhalen los over de doorwaakte nacht.

Als het aan de jongeren ligt, volgend jaar weer! <

agenda

- >> 5-8 juli
Tienerkamp JUMP!
In Vogelenzang
- >> 13-31 juli
Wereld Jongerendagen
in Rio de Janeiro
- >> 25-28 juli
Landelijk thuisblijvers-
programma WJD, Delft
- >> 29 september
Reünie WJD reis:
'(Be)leef je geloof!'
- >> 6 oktober
Openingsfeest met
jongerenplatform
- >> 2 november
Netwerkbijeenkomst voor
jongerenwerkers, Haarlem
- >> 9 november
College Tiltenberg
Jongerenpastoraat I,
Vogelenzang
- >> 16-17 november
Nationale jongerencollecte
- >> 14 december
College Tiltenberg
Jongerenpastoraat II,
Vogelenzang
- >> 15 december
Kerstfeest met
jongerenplatform
- >> 18 januari
Impulsdag dienst
geloofsopbouw, Heiloo
- >> 15 februari
Netwerkbijeenkomst voor
jongerenwerkers, Haarlem
- >> 1 maart
College Tiltenberg
Jongerenpastoraat III,
Vogelenzang
- >> 22 maart
Stille Omgang,
jongerenprogramma,
Amsterdam
- >> 12 april
Bavo-dag, Haarlem
- >> 13 april
Palmzondag met
jongerenplatform
- >> 7 juni
Diocesane vormselviering
- >> 14 juni
Netwerkbijeenkomst voor
jongerenwerkers, Haarlem
- >> 21-22 juni
Katholieke Jongerendag
(Nieuwe stijl)
- >> 22 juni
Sint Jansprocessie,
jongerenprogramma, Laren
- >> juli
Tienerkamp

Meer informatie over activiteiten in het volgende seizoen:
www.jongbisdomhaarlem.nl of 023-5112635

JONGEREN
pastoraat

Bisdom van Haarlem

Samen in verbondenheid

UBI CARITAS: dag van de Caritas voor de migrantengemeenschappen

Op 18 mei 2013 kwam een gemêleerd gezelschap bijeen in het ontmoetingscentrum De Boom te Amsterdam. Het koor van de All Saints parochie schudde de aanwezigen wakker en het ontmoetingsfeest kon beginnen.

Mevrouw Andrée van Es, de Amsterdamse wethouder van Werk en Inkomen, Burgerschap en Diversiteit, voelde zich thuis te midden van het kleurrijk gezelschap. De wethouder schilderde de diversiteit van de samenleving van de “kleine metropool” die Amsterdam is, vanuit de verschillende realiteiten: de vele culturele en etnische achtergronden, de vele geloofsovertuigingen en de vele tale. Dit geheel maakt van onze stad een mooi geheel, maar soms ook een harde samenleving. Zij besteedde veel aandacht aan de situatie van jonge migranten, waarvan velen geen goed zelfbeeld hebben, geen werk vinden ondanks dat zij hun best hebben gedaan op school. Mevrouw Van Es verwees naar de universele waarde, die zowel in de islam als het christendom een bron van inspiratie is: “Wat gij uzelf niet aandoet, doe dat ook de ander niet aan”.

Uiteraard kwamen ook de actualiteit als de vluchtkerk en de ongedocumenteerden aan de orde. De wethouder liet duidelijk merken dat zowel zij als de burgemeester, niet voor het strafbaar stellen zijn van de illegalen: “Wij maken niet de regels, doen wel ons best voor de opvang van ongedocumenteerden. Dit bracht haar tot de uitspraak: “Ook deze laatste groep is belangrijk voor de Amsterdamse samenleving.” De grootste uitdaging voor een stad als Amsterdam omschreef zij op het eind van haar betoog als volgt: “Dat wij met elkaar in staat zijn scheidslinien weg te nemen, en zo de onzichtbaren zichtbaar maken.”

Dr. Erik Sengers, hoofd van de Diocesane Caritas, ging allereerst in op het feit dat het op 1 juli 2013, pas 150 jaar geleden is dat de slavernij door Nederland werd afgeschaft. Caritas, naastenliefde, heeft haar oorsprong in het jodendom en het vroege christendom, waar centraal stonden dat verschillen niet verdwijnen maar elkaar aanvullen. Later werd dit uitgangspunt in de Christelijke sociale leer opgevat dat waar de liefde van God is, mensen opgeroepen worden om gemeenschap te vormen om en zo samen te zoeken naar het goede voor alle mensen. Het samen delen van deze verantwoordelijkheid omschreef Erik in de droom van het bisdom:

- mensen uitnodigen tot een dienstbaar leven;
- mensen uitnodigen tot een vrij leven;
- mensen maken tot één grote familie.

De migrantengemeenschappen zijn een teken dat de wereld divers is en een teken dat geloof en daden elkaar inspireren.

Speeddate

Deze twee inspirerende betogen leverden een levendige dialoog op onder de goede begeleiding van mevrouw Dea Broersen, coördinator van het dekenaat Amsterdam. De gemeenschappelijke zorg voor de jongere migranten en de ongedocumenteerden kwam duidelijk naar voren. De speeddate-sessies met organisaties als Dokters van de Wereld, De Medicijnpot, Inloophuis Stap Verder en het Maatjesproject van de Regenboog, sloten goed aan bij de problematiek die migranten treft. Ook het speciale team van de politie was aanwezig om vragen te stellen omtrent de vraag hoe ongedocumenteerden te steunen die slachtoffer zijn van een misdrijf. De lunch die verzorgd was door de All Saints Parochie smaakte goed na zo'n heftige morgen.

In de middag kwam eerst de Caritas-groep van de All Saints aan het woord. Vanuit hun geschiedenis vertelden zij dat zij ondanks de vele verhuizingen van de gemeenschap, Caritas nooit uit het oog hebben verloren. Uit hun betoog kwam het verlangen naar voren een eigen plek te hebben in Amsterdam. Daarna schetsten enkele deelnemers van de cursus Sirviendo Junt@s enkele situaties waarbij de concrete problematiek zoals huiselijk geweld, de kwetsbaarheid van een ongedocumenteerde moeder en de huidige actualiteit van jonge Spanjaarden en Portugezen naar voren. Toos Beentjes, pastoraal werkster voor de Spaanstaligen, vatte dit samen door bij iedere letter van het woord Caritas, in te spelen op het diaconaal handelen:

C: Communiceren

A: Aandachtig luisteren

R: Reflectie, geloof én daden

I: Informatie, om in te spelen op de hulpvraag, is het noodzakelijk om goed geïnformeerd te zijn.

T: Thuis, mensen zich thuis laten voelen

A: Affectiviteit, nabijheid en

S: SAMEN: elkaar aanvullen.

De dag werd afgesloten met een korte gebedsviering waarin de deken ons alles op weg stuurde met de reiszegen van St. Patrick. De UBI CARITAS-dag kan samengevat worden met deze woorden: SAMEN in VERBONDENHEID en om deze vlam te laten branden gaan wij op weg naar de UBI CARITAS-DAG 2014.

Ernst Meyknecht



Wethouder Andrée van Es (links) voelde zich thuis op dit ontmoetingsfeest.



300 Nederlandse jongeren op weg naar Rio



Driehonderd Nederlandse jongeren vertrekken binnenkort naar Rio de Janeiro om daar de Wereld Jongerendagen (WJD) mee te maken. Ruim veertig jongeren komen uit ons bisdom. Veel jongeren hebben naast de sponsoracties maanden gewerkt om het bedrag bij elkaar te sparen. Dat allemaal om het grootste jongerenevenement ter wereld mee te kunnen maken. Naar verwachting zullen tijdens de slotviering met paus Franciscus tussen de 1,5 tot 2 miljoen jongeren aanwezig zijn. Ook reizen er drie Nederlandse bisschoppen mee naar Rio, waaronder onze eigen hulpbisschop mgr. Hendriks. De twee andere bisschoppen zijn: Mgr. De Jong en Mgr. Mutsaerts. Ook neemt kardinaal Eijk deel aan het voorprogramma van de reis: '(Be)leef je geloof!' in Fortaleza.



Thuisblijversprogramma

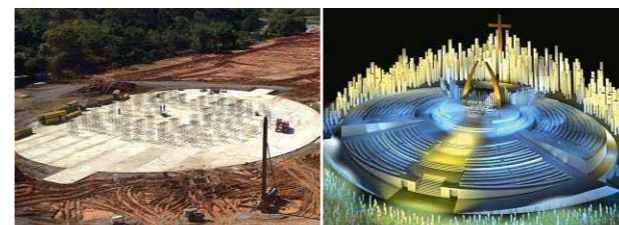
Naast het jongerenevenement in Rio is er in Delft het landelijke thuisblijversprogramma voor jongeren tussen de 16 en 30 jaar. Geheel in WJD-stijl beleven zij een eigen programma met catechesemomenten van thuisblijvende bisschoppen. De hoogtepunten van de WJD worden uiteraard op groot scherm gevolgd.

Programma:

- Za 13 juli:** vertrek van de vier Nederlandse reizen
- Zo 14-22 juli:** verschillende voorprogramma's van de vier Nederlandse reizen
- Di 23 juli:** alle Nederlanders aanwezig in Rio en openingsviering op Copacabana beach
- Wo 24 juli:** catechese door Mgr. Mutsaerts en jongerenfestival
- Do 25 juli:** catechese door Mgr. Hendriks, jongerenfestival en verwelkoming van paus Franciscus op Copacabana beach
- Vr 26 juli:** catechese door Mgr. De Jong, jongerenfestival en kruisweg
- Za 27 juli:** pelgrimage en avondwake met paus Franciscus, alle deelnemers overnachten in de openlucht.
- Zo 28 juli:** afsluitende Eucharistieviering met paus Franciscus, live op NL 2 om 14.30 uur
- Ma 29 juli:** drie reizen bezoeken bedevaartsplaats Aparecida
- Di 30 juli:** vertrek van de vier Nederlandse reizen naar Amsterdam
- Wo 31 juli:** aankomst in Nederland



Live uitzending van de slotviering



Jong Katholiek en Omroep RKK hebben de handen ineen geslagen en doen samen verslag van dit mega-evenement. De meest actuele nieuwsberichten en verslagleggingen zijn te vinden op de website: >> www.wjd.nl en

social media. De afsluitende Eucharistieviering met paus Franciscus en twee miljoen jongeren zal live worden uitgezonden op **zondag 28 juli om 14.30 uur (Nederland 2)**. Tijdens de WJD (vanaf 22 juli) is er ook dagelijks een verslag te horen op radio 5 om 19.00 uur.

Bovenstaande foto geeft alvast een idee van het decor tijdens de afsluitende Eucharistieviering. Links: Het decor in opbouw, rechts: hoe het decor er uiteindelijk uit komt te zien.

Ik ga naar de WJD, omdat...



Ontwikkelingswerk Luc, 24 jaar, Amsterdam

Voor mij is het altijd al een droom geweest om ontwikkelingswerk te gaan doen. Daarom ga ik met de reis van Hart & Handen mee, waarbij we mee gaan werken met twee ontwikkelingsprojecten voor onder andere kinderopvang, een jeugdgevangenis, een gaarkeuken en opvang voor armen. Deze reis is een mooie mogelijkheid om zowel een bijzondere geestelijke reis mee te maken als ook anderen te kunnen helpen.



Newbie Sebastiaan, 22 jaar, Hilversum

Voor mij is dit de eerste WJD, omdat ik mij vorig jaar juli heb laten dopen. Ik heb ontzettend veel zin in de WJD door alle verhalen die ik heb gehoord en door de voorbereidingsdagen die er zijn geweest voor de verschillende reizen. Ik verwacht één groot feest dat in grote saamhorigheid zal plaatsvinden. Maar zoals degenen zeggen die al zijn geweest: je weet pas echt wat de WJD is als je er zelf één hebt meegemaakt.

Taalcursus

Voor jongeren die er echt alles aan wilden doen om goed voorbereid op reis te gaan, werd er in ons bisdom een speciale WJD taalcursus Portugees georganiseerd van zes avonden. Handig, omdat veel deelnemers in de voorprogramma's in gastgezinnen verblijven en de lokale bevolking nauwelijks Engels spreekt. De taalcursus werd gegeven door een Braziliaanse jongere in de parochiezaal van de Nossa Senhora Fatima Kerk, een Portugeestalige migrantenparochie in Amsterdam. Daar leerden de jongeren praktische zinnen voor ontmoetingen, maar ook het Onze Vader en Wees Gegroet in het Portugees. Op de taalcursus kwamen 22 jongeren af die na afloop meestal met elkaar de binnenstad van Amsterdam introkken voor een gezellige avond.



Paus Franciscus tijdens de WJD

Naast het drukke WJD-programma, heeft de paus nog enkele andere activiteiten op zijn agenda. Zo zal hij een bezoek brengen aan de bedevaartsplaats Aparecida, waar ook drie van de vier Nederlandse reizen na afloop van de WJD naartoe gaan. Op donderdag 25 juli staat een bezoek aan één van

de sloppenwijken van Rio gepland en zal de paus zijn zegen geven over de Olympische vlaggen die in 2016 worden gebruikt. De paus zal ook een ontmoeting hebben met enkele jonge gevangenen en een ontmoeting met de Latijns-Amerikaanse bisschoppenconferentie.

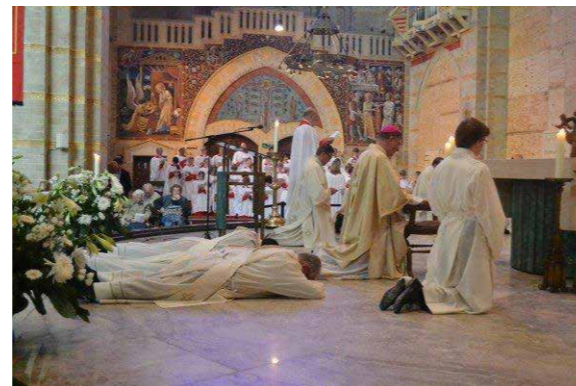


Feestelijke priesterwijding

Het was in verschillende opzichten een bijzonder feestelijke viering in de kathedrale basiliek van Sint Bavo op 25 mei: Fred Deen, José Marin del Val en Jeroen de Wit werden tot priester gewijd, de zusters benedictinessen werden welkom geheten en gepresenteerd aan de diocesane gemeenschap en Mgr. Hendriks mocht voor het eerst als bisschop priesterwijdingen toedienen.

Hier nog enkele sfeerbeelden. De homilie van Mgr. Hendriks kunt u nalezen op de website >> www.arsacal.nl van Mgr. Hendriks. <

Foto's: Isabel Nabuurs



Onbekende geschiedenis (73)

Dhr. Piet Koomen van de Historische Vereniging "Oud Wervershoof" stuurde ons een foto van een onbekend kerkinterieur. Zo te zien is de opname gemaakt tijdens een uitvaartdienst, mogelijk in de periode 1920-1950. Wie herkent dit kerkgebouw met de uitbundige muurschilderingen en vele bijbelteksten. Stuur uw reactie naar Redactie Samen Kerk, t.a.v. dhr. Floor Twisk (archivaris), Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Per e-mail kan ook via: >> ftwisk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl



Onbekende geschiedenis (72)

Naar aanleiding van de door mw. R. Kuys-Ruyter uit Warmenhuizen ingezonden foto's van een voor haar onbekende zuster en pater zijn helaas nog geen reacties ontvangen. Daarom nu een herkansing: wie zijn deze religieuzen en wie kan ze met deze foto's gelukkig maken? Gemakshalve zijn de foto's nu wat forser afgedrukt, wat mogelijk de kans op herkenning wat groter kan maken.

Onbekende geschiedenis (70)

Al eerder konden we melden dat een van de twee onbekende priesters kapelaan Nicolaas Petrus Duyn (1918-1968) is. Dit werd nogmaals bevestigd door een tweetal nagekomen reacties van mw. J. Moerel-Blauw te Heemskerk en dhr. René en mw. Gré van Schagen uit Heerhugowaard Noord.



Opsporing verzocht (4)

De vraag van Pater Lambertus Moonen van de Abdij Sint-Benedictusberg te Lemiers (Vaals) betreffende de tekst en/of een publicatie van het "Lourdeslied" heeft nog een drietal reacties opgeleverd, te weten van mw. M.T. Mayenburg te Amsterdam, mw. E. Truyens-Meyer te Heerhugowaard en dhr. M.G.M. Vink te Amsterdam. Deze laatste is in het bezit van een kopie-partituur van het lied "Ave Maria de Lourdes" waarop staat "texte de Maurice le Bas". Rest nog de vraag: "Wie maakte de Nederlandse vertaling?"

Opsporing verzocht (6)

Op de vraag van dhr. Ruud Goedknecht te Waterveen over het oude gebruik om op Witte Donderdag in Amsterdam zeven kerken te bezoeken kwam nog een reactie van dhr. Jan G. Stam te Bussum, die dit gebruik meerdere malen heeft meegemaakt op het eiland Malta. Daar was in alle 7 kerken de tafel van het Laatste Avondmaal opgesteld met fraai kerkzilver en andere versieringen.

Opsporing verzocht (7)

De vraag van dhr. Huub Brouns uit Swalmen betreffende beelden die door zijn vader Charles Brouns in de jaren 50 van de vorige eeuw zijn ontworpen en gemaakt, al of niet in samenwerking met dhr. Piet Schoenmakers, voor "opbouwkerken" binnen het bisdom Haarlem heeft nog geen antwoord gekregen. Daarom nogmaals de vraag: wie weet waar deze beelden staan?



Hebt u zelf een onbekende foto van een kerkelijke gebeurtenis of een priester, pater of zuster en wilt u er meer van te weten zien te komen, dan kunt u deze opsturen naar de redactie van Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. De foto ontvangt u zo spoedig mogelijk weer retour.

Van Harlingen Grondwater Management B.V.

VHGM is een ingenieurs- en adviesbureau gespecialiseerd in het ontwerp en de realisatie van duurzame klimaatsystemen (d.m.v. grondwater uit bronnen)

Een energiebesparing van 50-80% kan hierdoor gerealiseerd worden



Voor informatie:
Deken Zondaglaan 51
2114 EB Vogelenzang
Tel.: (023) 584 11 22
www.vhgm.nl

Gespecialiseerd in begraafplaats werkzaamheden

Grafdelven | Ruimen van graven | Individuele op- en herbegravingen | Grafkelders
Verzamelgraf kelders | Urn muren en kelders | Uitbreiding en herinrichting
Groenvoorziening | Padverharding | Restauratie en onderhoud grafmonumenten

De Hout 47, 1607 HB Hem | tel. 0228-544 484
mob. 06-539 691 11 | info@begraafplaatsservice.nl

Vreker
Begraafplaatsservice BV



WWW.BEGRAAFPLAATSSERVICE.NL



1

< 1. Mgr. Punt uit het ziekenhuis

Mgr. Punt maakt het goed en herstelt voorspoedig van zijn operatie. Hij is inmiddels weer thuis, maar moet nog enige weken rust nemen en herstellen.

Intussen gaat ons gebed bijzonder uit naar twee ernstig zieke bisdom-medewerkers, die we van harte alle goeds toewensen. Voor hen is in juni een speciale noven gebeden. <

>



2

<2. Beelden van hun sokkel getild

De beeldengroep op de gevel van het hoogkoor aan de zijde Leidsevaart van de St.Bavo in Haarlem verkeren in slechte staat. Op 18 juni zijn de drie beelden, Jezus, Mozes en Henoch, los gezaagd en naar beneden getakeld. Hiervoor werd Neerlands grootste mobiele torenkraan ingeschakeld die met 10 ton hijsvermogen de klus eenvoudig klaarde. Drie nieuwe beelden, exacte kopieën van de originelen, komen op hun plaats terug. De Christusfiguur zal zelfs in oorspronkelijke luister worden gesierd - met gouden bekleding - zoals hij bedoeld is. Meer foto's

vindt u op de website van het bisdom: >> www.bisdromhaarlem-amsterdam.nl <



3 v

< 3. Felicitaties voor eerste Koptisch Orthodoxe bisschop van Nederland

Donderdagavond 27 juni werd in Amsterdam de eerste bisschop van het nieuw opgerichte Koptisch Orthodoxe bisdom van Nederland in een feestelijke plechtigheid geïntoniseerd: Z.E. bisschop anba Arseny. Namens ons bisdom en mgr. Punt, was mgr. Hendriks hierbij aanwezig. Daarnaast waren er nog meer vertegenwoordigers vanuit de katholieke kerk: Vader Abt. G. Mathijsen, de pastoor van Amsterdam-Noord N. van der Peet, pater Th. van Adrichem van de Franciscanen, H. van Hout van de Raad van Kerken en verschillende anderen.

Uit heel Europa en Egypte waren mede-bisschoppen van de Koptische Kerk gekomen om hun medebroeder te introniseren, die in de grote Sint Marcuskathedraal in Caïro tot bisschop was geconsecreerd. De jongeren van de Koptische gemeenschap besloten de viering met een feestelijk lied. Het katholieke bisdom Haarlem-Amsterdam heeft altijd een goede band en samenwerking gehad met de Koptische christenen. Zo stelde mgr. Punt de kathedraal ter beschikking toen paus Shenouda, hoofd van de Koptische kerk, zijn gelovigen kwam bezoeken. De Koptische geestelijke en gelovigen nemen jaarlijks deel aan de Amsterdamse sacramentsprocessie, wat zeer gewaardeerd wordt door de katholieken.

Van harte feliciteren we de eerste, nieuwe bisschop van het Koptische Orthodoxe bisdom, Z.E. bisschop anba Arseny met de heugelijke dagen van zijn consecratie en intronisatie en wensen hem een gezegend en vruchtbaar herderschap toe! <

Deze keer een aantal tips van Margot de Zeeuw voor de vakantieboekentas.

De honderdjarige man...

Ik heb zitten schateren op de bank en man en kinderen tot vervelens toe passages zitten voorlezen uit *De honderdjarige man die uit het raam klom en verdween...* Auteur Jonas Jonasson schreef een bizar verhaal over Allan, die op zijn honderdste verjaardag, op z'n sloffen, uit het raam van het bejaardenhuis klimt en op de bus stapt. Hij heeft geen zin in zijn verjaardagsfeestje en de betuttelende verpleging. Op het busstation begint een hilarische roadmovie: Allan pikt een koffer mee - iemand vraagt hem erop te passen, want hij moet even heel erg nodig... De grote boodschap van de vreemdeling duurt Allan te lang, de bus arriveert en de beslissing is snel genomen, want misschien zitten er schoenen en kleren in de koffer. Helaas: de koffer blijkt vol te zitten met drugsgeld, de boeven zetten de achtervolging in en onze lieve, oude Allan blijkt minder onschuldig en weerloos dan zijn verpleegsters denken! Meer verklap ik maar niet, behalve dan toch nog misschien iets over Sonja, voormalig circusolifant, nu verstopt in de Zweedse bossen. Ik hoef alleen maar aan het bevel 'Zit, Sonja' te denken dat Allan haar op een benauwd moment geeft en ik moet vanzelf weer lachen.

Jonas Jonasson, *De honderdjarige man die uit het raam klom en verdween*, ISBN 9056724452, goedkope paperbackuitgave € 12,50, e-book € 11,99

Stoner

William Stoner wordt aan het einde van de negentiende eeuw geboren als zoon van een arme boerenfamilie. Tot groot verdriet van zijn ouders kiest hij voor een carrière als docent Engels. Hij wijdt zijn leven aan de literatuur

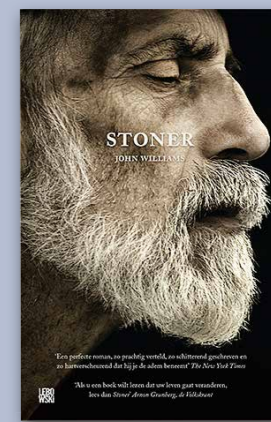
en aan de liefde - en faalt op beide fronten. Stoner sterft uiteindelijk in anonimiteit, zoals ook zijn hele leven zich in de marge heeft afgespeeld. Ik ben Stoner nu nog aan het lezen, maar kan al vaststellen dat de recensenten niet hebben overdreven: Stoner is inderdaad "een onwaarschijnlijk mooi geschreven roman over het weinig opzienbarende leven van een weinig opzienbarende man". Ik had het al gekocht - naar aanleiding van al die lovende recensies dus - maar misschien is de aanbeveling van een goede vriend nog wel de beste: "Ik lees eigenlijk nooit romans, daar kom ik niet aan toe, maar ik heb nu echt een geweldig boek gelezen." Stoner dus...

John Williams, *Stoner*, ISBN 9789048813834, € 19,95, e-book € 7,49

Het zevende kind

Een dikke leespil dit, die zowaar een spannend mysterie combineert met groot schrijftalent! Centraal staan zeven mensen die ooit op dezelfde babykamer - de 'Olifantjeskamer' - van het Kongslund kindertehuis hebben gelegen. Ze zijn ter wereld gebracht op kraamafdeling B van het Rigshospital in Kopenhagen en alle zeven ter adoptie afgestaan. Ze krijgen nieuwe ouders en een nieuw leven. Jaren later echter, als de baby's volwassen zijn en de tijd in Kongslund allang vergeten is, wordt er een anonieme brief verstuurd. Eén van de kinderen lijkt de sleutel in zich te dragen van een groot geheim. Spannend, prachtig geschreven én een verrassende ontknopning, die ik nu eens niet had zien aankomen!

Erik Valeur, *Het zevende kind*, Amsterdam, 2013, ISBN 9789023476108, € 24,90, als e-book € 14,99





1

< 1. Donderdag 15 augustus Hoogfeest Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming Volendams Vocaal Ensemble bij Onze Lieve Vrouw ter Nood

Donderdag 15 augustus, wordt op Bedevaartplaats van O.L.V. ter Nood in Heiloo het Hoogfeest van de Ten Hemelopneming van Maria naar traditie groots gevierd. Met dit Hoogfeest gedenkt de Katholieke Kerk wereldwijd dat Maria met ziel en lichaam in de hemel is opgenomen. Zij was en is steeds de zuiverste tempel van de H. Geest, het vlekkeloos tabernakel van Gods Zoon. Zo worden ook wij in Maria opgeroepen om ons hele leven met lichaam en ziel te richten naar de hoogten van een hemels leven. Het belooft donderdag 15 augustus een prachtige dag te worden in Heiloo. De bisschop van Haarlem-Amsterdam, Mgr. Punt, zal als zijn gezondheid het toelaat, hoofdcelebrant zijn in de Heilige Mis van 12.00 uur die wordt voorafgegaan door rozenkransgebed. De opluistering wordt verzorgd door het Volendams Vocaal Ensemble. Om 14.30 uur wordt de dag afgesloten met een groot Marialof dat eveneens muzikaal omlijst wordt door het Volendammer koor. Van harte bent u uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn. <



2 v

<2. Grote subsidie voor onderzoeksproject van Marcel Poorthuis

Een gezamenlijk onderzoeksproject van onze columnist Marcel Poorthuis (Tilburg University), Anette Merz en Eric Ottenheijm (University Utrecht) heeft bijna één miljoen euro subsidie ontvangen van het NWO. Het gaat om een onderzoek naar de parabels in het nieuwe testament en de rabbijnse parabels. Het gezamenlijke onderzoeksproject draagt de titel 'Parables and the Partings of the Ways'. Parabels zijn religieuze minivertellingen die terugrijpen op het dagelijkse leven. Het onderzoek vergelijkt parabels van Jezus met die van de rabbijnen, als geworteld in een gedeelde vertelcultuur. Centraal staat de vraag waarom het christendom parabels canoniseerde, waardoor er dus een vaststaande verzameling parabels ontstond, terwijl rabbijnen doorgingen ze te produceren. Het project zal vijf jaar duren. <

Op 14 juni j.l. zong ons onvolprezen kathedrale koor het nieuwe koningspaar toe tijdens hun bezoek aan Haarlem. Op de Grote Markt was het mede daardoor een groot feest. Twee kinderen van het koor boden het koningspaar een CD van het kathedrale koor aan met daarop, heel toepasselijk, de Krönungsmesse van Mozart. <



UITVAARTVERZORGING A. DE JONG

sinds 1966 een vertrouwd gezicht
voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf

Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 1337
Cliostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de BGNU

uitvaartverzekeringen

Mgr. Johannes Gijsen overleden

Op het hoogfeest van St. Johannes de Doper, zijn patroonheilige, is de vroegere bisschop van Roermond, Mgr. dr. J.M. Gijsen, op 80 jarige leeftijd overleden. Ruim twintig jaar was hij bisschop van Limburg en daarna – na een rustperiode – nog vele jaren bisschop van Reykjavik in IJsland. Hij werd in 1972 op 39-jarige leeftijd tot bisschop van Roermond benoemd. Hij was een bisschop met visie, niet conservatief in de zin dat hij terug wilde naar de tijd van vóór het tweede Vaticaans concilie. Integendeel: hij wilde juist met hart en ziel een bisschop zijn die in en voor dat concilie stond en dat wilde uitvoeren. Hij wilde trouw zijn aan de paus en de kerk. Hij wilde de “weg des Heren bereiden”, zoals zijn wapenspreuk luidt. Moge de Heer hem opnemen in Zijn woning, moge hij rusten in vrede. <



Jaargenoten van het seminarie en Mgr. Gijsen bij de herdenking van hun priesterwijding.

DE GESTOLEN BRON VAN ARSACAL

Tekeningen en teksten: Marieke Waterlander

83 THOM HEEFT AAN DE VOET VAN DE DAM VAN HEDON DE ZAADJES GEPLANT VAN DE BLOEM DIE LUPE HEEFT GEKREGEN. DE KLUIZENAR HEEFT DE OPSTANDIGEN MEEGENOMEN NAAR DE GEDEMPTE PUT VAN ARSACAL EN IS DAAR MET HEN GAAN BIDDEN OM DE BRON WEER TE DOEN STROMEN.



84 DE VOLGENDE DAG, BIJ HET OPKOMEN VAN DE ZON, ONTKIEMDEN DE ZAADJES. ZE GROEIDEN UIT TOT STRUIKEN DIE ZICH SLINGEREND EEN WEG OMHOOG BAANDEN EN DE DAM OMVATTEN MET HUN STENGELS, TERWIJL HUN WORTELS ONDER DE GROND DE DAM ONDERMIJNDEN. MET DONDEREND GERAAS BEGAF DE DAM HET EN STORTTE IN.

85 TEGELIJKERTIJD SPOOT HET WATER OMHOOG UIT DE PUT VAN ARSACAL EN BRACHT HET LEVEN TERUG IN HET DODE LAND.



86 KOESTER JULLIE BRON EN VERGEET NOOIT WAT JULLIE WARE BRON IS. ZOLANG JULLIE DAARNAAR LEVEN EN DAARIN GELOVEN, ZULLEN JULLIE VEILIG ZIJN EN BESCHERMD TEGEN DE MACHT VAN HEDON.

EN VOOR JULLIE, THOM EN LUPE, WORDT HET TIJD OM NAAR HUIS TE GAAN. JULLIE TAAK HIER ZIT ER NU OP.

87 EN HET WAS NET OF ZE WEER IN DIE AFGROND GLEDEN.....

88 HÉ, HIER ZITTEN ZE! WE HEBBEN WEL EEN POOSJE LOPEN ZOEKEN HOOR. EVEN EEN SMS'JE WAS WEL HANDIG GEWEEST.

89 WAT ZITTEN JULLIE HIER LEKKER AAN DAT BEEKJE! DAT ZOU JE HELEMAAL NIET VERWACHTEN ZO MIDDEN IN DEZE WOESTIJN. MAAR, WAT IS ER MET JULLIE KLEREN GEBEURD?



ARSACAL WAS GERED. ZOU HEDON HET DAARBIJ LATEN? WE WETEN HET NIET, MAAR VOORLOPIG IS DIT TOCH HET EINDE.